

Ohjelma 12.6.2025

Taloustorstai

- 9.30 **Tervetuloa Taloustorstaihin!** / Mila Lehenkari
- 9.35 **Pääekonomistin ajankohtaiset** / Minna Punakallio
- 9.50 **Asetusluonnos sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvien välittömien kustannusten määrittämisestä** / Sari Korento
- 9.55 **Kuntakonsernien talous** / Mikko Mehtonen
- 10.15 **Kuntien omistajaohjauksen nykytila ammatillisessa koulutuksessa** / Emma Holsti
- 10.35 **Liikunnan talous** / Elsa Mantere
- 10.55 **Katsaus TE-talouteen** / Noa Heinonen
- 11.15 **Talousjohtaja ja tekoäly** / Mika Pasanen (Konnevesi), Henrik Rainio (Porvoo) ja Tom Holmroos
- 11.50 **Asiaa taloustavarasta -haastevideo**
- 11.55 **Näkemiin ja seuraava Taloustorstai** / Mila Lehenkari

KUNTA
LIITTO

Taloustorstai 12.6.2025

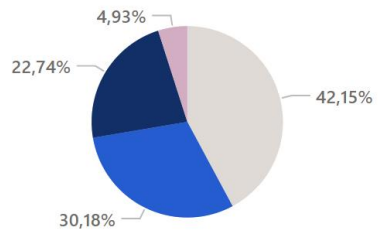
Mila Lehenkari

Kunnallisveroanalyysi Manner-Suomessa

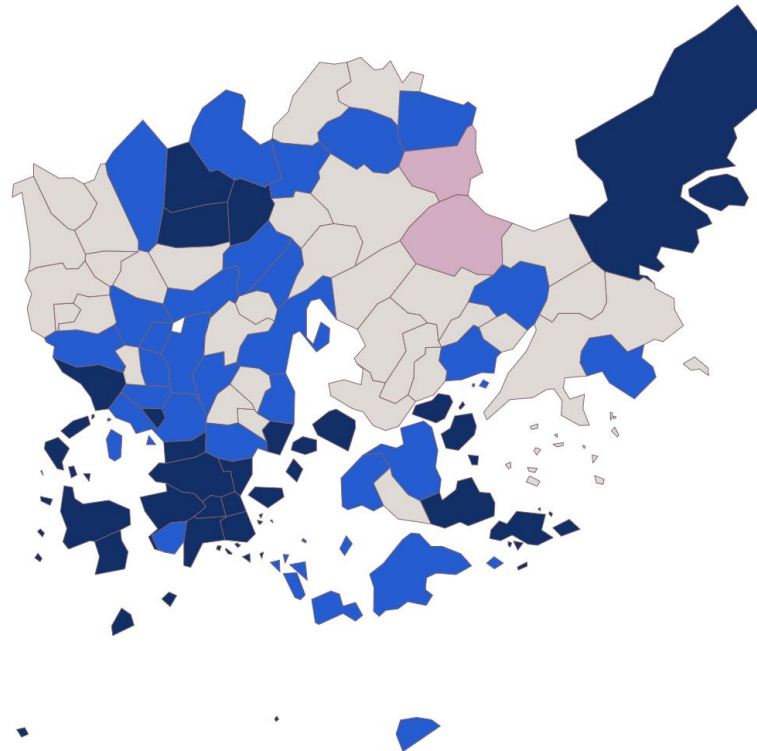
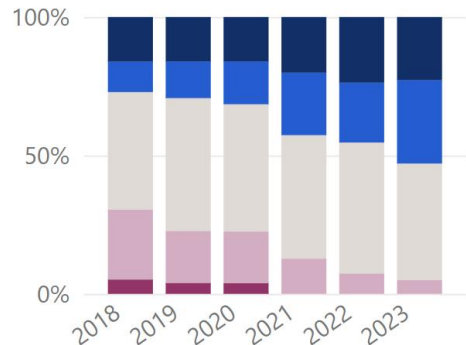
2023

Tulonsaajien osuudet kaikista veronalaisista tuloista

Vuodet 2018-2023

Valitse kunta:

Helsinki

Tuloluokka

- c) 25 000–29 999 €
- d) 30 000–39 999 €
- e) 40 000–49 999 €
- f) Yli 50 000 €

565 997

Tulonsaajia yhteensä
(2023)

Miksi kunnallisvero vaihtelee eri kuntien ja vuosien välillä? Miten ansiotulot, väestörakenne ja tuloveroprosentit muovaavat kuntien verotuloja?

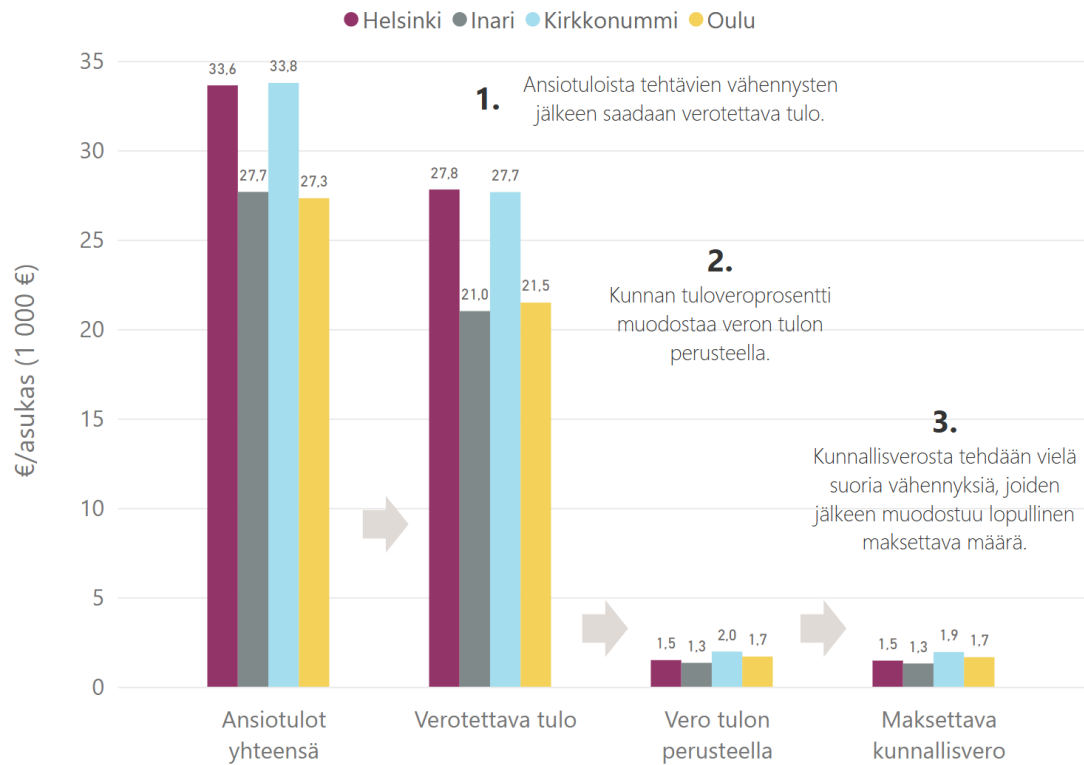
... Ennen kaikkea: Miten esittää suhteellisia eroavaisuuksia helposti ymmärrettävällä tavalla?

Kaikki postinumeroalueet eivät noudata kuntarajoja, joten osa niistä ulottuu myös naapurikuntien alueille. Näkymästä on poistettu postilokerot sekä tuntemattomat postinumerot.

Päätavoite: laadukasta tietosisältöä yksinkertaisessa näkymässä.

Ansiotulojen, vähennysten ja veron jakautuminen /asukas (1 000 €)

€/asukas (tuhansina euroina), valitut kunnat vuonna 2023

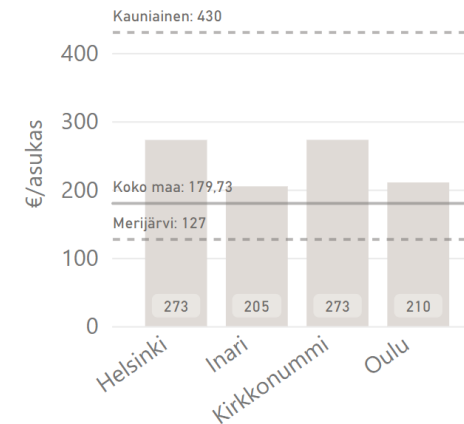

Valitse 1-4 kuntaa:

Multiple selections

Kunta	Tuloveroprosentti	Efektiivinen veroaste	Erotus
Helsinki	5,36 %	4,34 %	1,02 %
Inari	6,36 %	4,71 %	1,65 %
Kirkkonummi	7,11 %	5,74 %	1,37 %
Oulu	7,86 %	6,05 %	1,81 %

Yhden tuloveroprosentin tuotto, €/asukas

Heräsikö ideoita?

Jätä kommenttisi lähetykseen tai lähetä sähköpostia osoitteeseen **mila.lehenkari@kuntaliitto.fi**

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet

A young man and woman are wading in a lake. The man is on the left, wearing a white shirt and shorts, and the woman is on the right, wearing a white shirt and shorts. They are both smiling and looking towards the camera. The background shows a city skyline with various buildings and trees under a blue sky with white clouds. The water is calm and reflects the sky and buildings.

Pääekonomistin ajankohtaiset

Taloustorstai 12.6.2025

Minna Punakallio

Danske Bank: Elpymisen kivinen tie

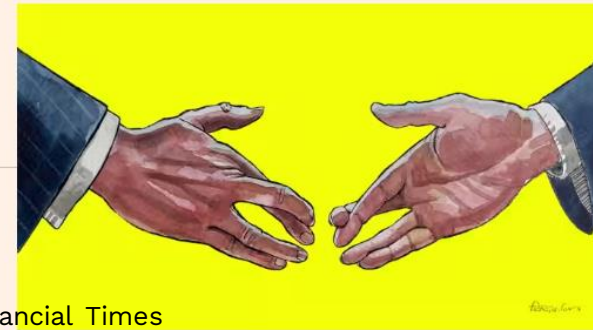
- Vuoden 2024 BKT:n volyymi supistui, vaikka talous kasvoi hieman jokaisella vuosineljänneksellä
- Ennakkotiedot 1. neljännekseltä 2025 olivat pettymys: BKT 0,0 % edellisestä neljänneksestä (+0,8 % ed. vuodesta, kasvua viennissä ja julkisissa investoinneissa)
- Asuinrakennusinvestoinnit laskivat yhä
- Kansainvälinen epävarmuus, globaalit luottamusindikaattorit laskussa, heikko tulevaisuudenusko kotimaassa

Kuluttajien varovaisuus ja Yhdysvaltojen kauppapolitiikan arvaamattomuus heittävät hidasteita Suomen talouden elpymisen tielle.

Martin Wolf

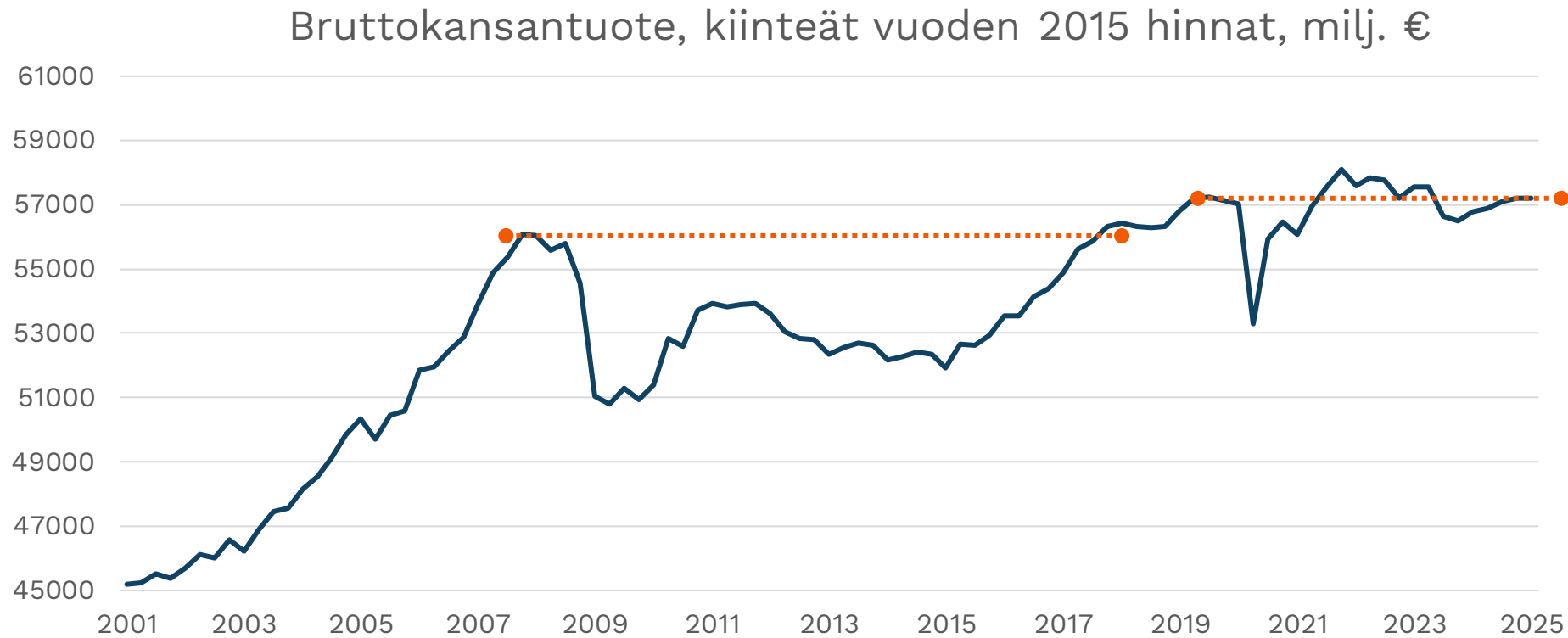
An ever riskier world economy

Trump's tariff war brings with it unpredictability and a consequent loss of confidence

Kuva: Financial Times

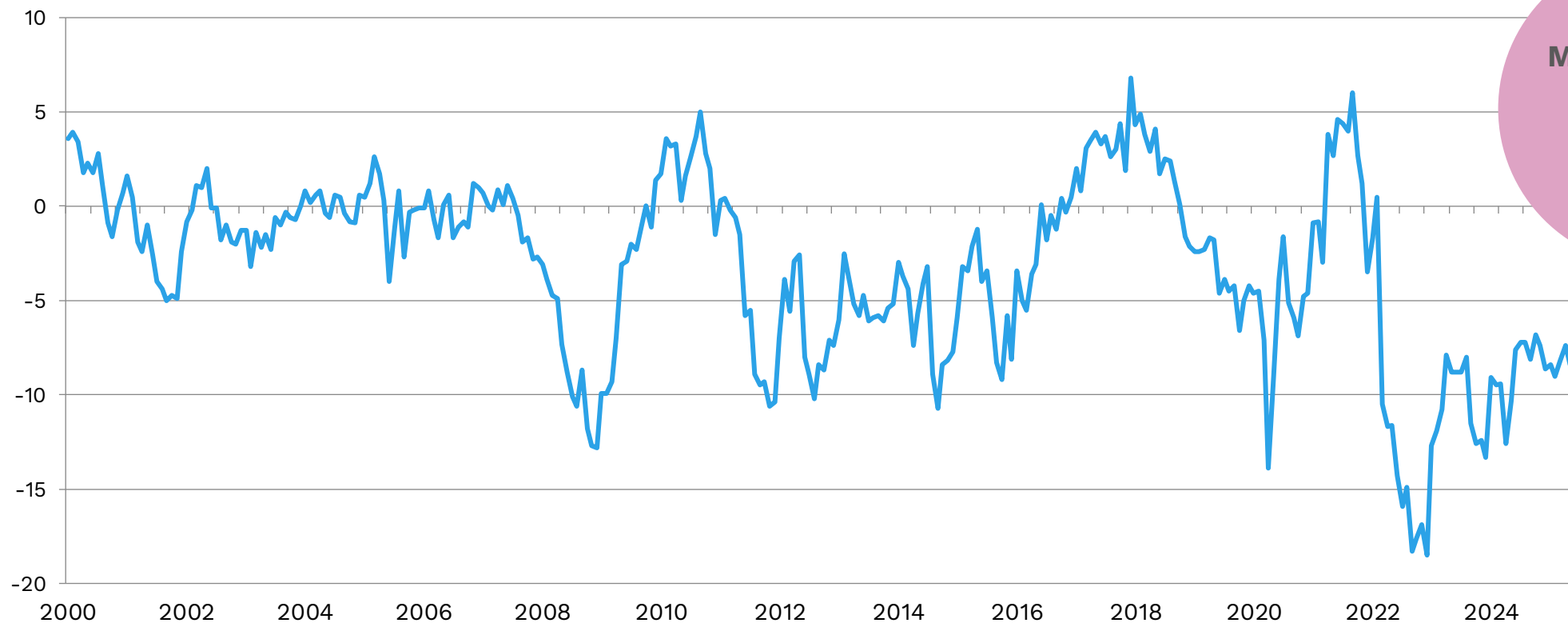
Taloukasvu ei tunnu pääsevän kasvuun

Lähde: Tilastokeskus, neljännesvuositilinpito 6.6.2025

Kuluttajien luottamus edelleen heikkoa

(Luottamusindikaattori: Oma talous nyt, oma talous 12 kk:n kuluttua, Suomen talous 12 kk:n kuluttua, rahankäyttö kestotavaroihin)

Myös yritysten
luottamus
pysynyt
ennallaan

Katsaus työmarkkinoille

Työelämä

15-vuotiaita halutaan auttaa kesätöihin seteleillä, mutta valtaosa jää käyttämättä – aikuiset vievät nuorten työt

Osassa suuria kaupunkeja kesätyöseteleistä on käytetty vain noin kolmannes. Esimerkiksi Helsingissä ja Lahdessa seteleitä tarjotaan kaikille peruskouluaan päättävälle nuorille.

Sylvi Koskinen työskentelevät tänä kesänä
dissa. Kuva: Ville Välimäki / Yle

Harri Lehtotiellä on lähes 40 vuoden työura, mutta hän ei pääse edes kesätyöhaastatteluun

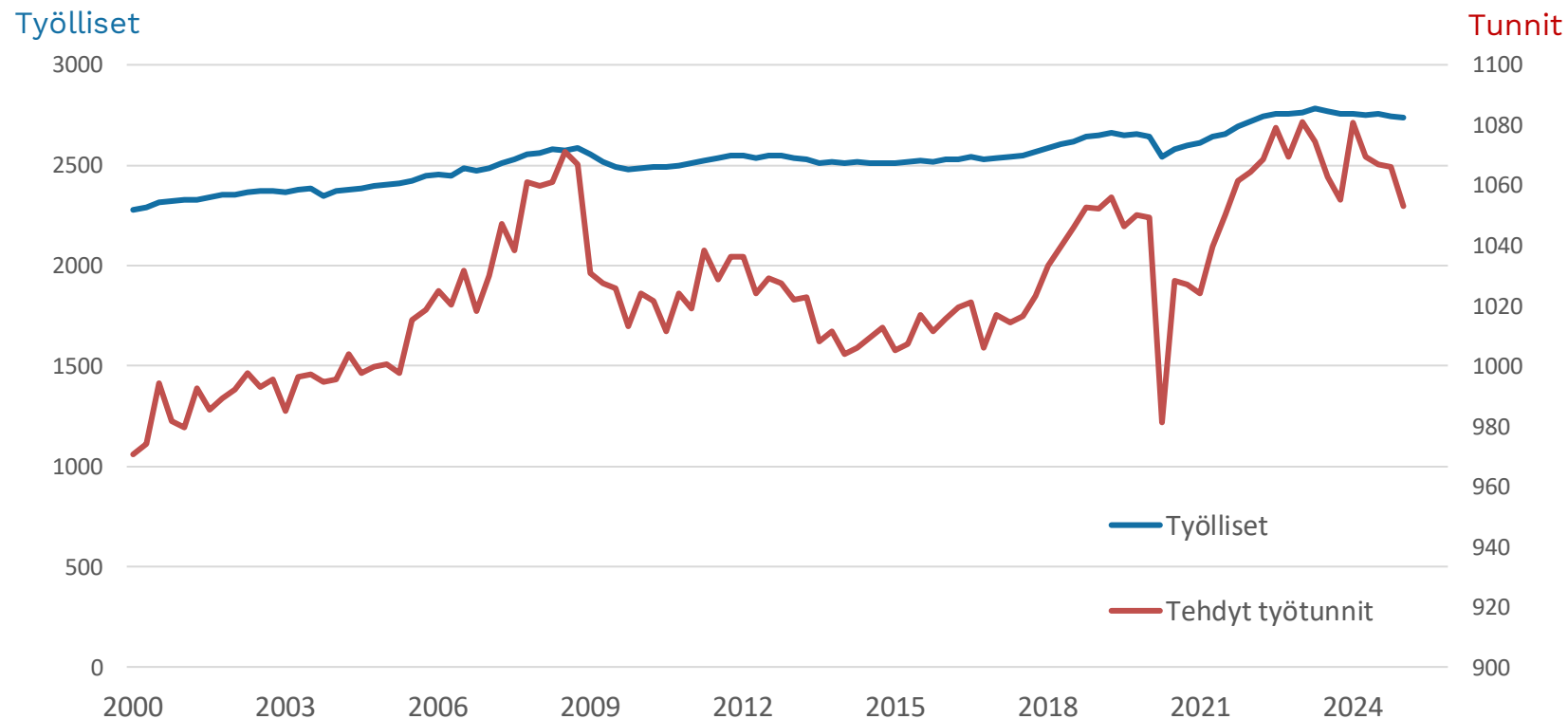
Työttömyys | Kesätöitä on nyt tarjolla selvästi vähemmän verrattuna aiempiin vuosiin. Harri Lehtotie on turhautunut työnhakuun.

💖 Tilaa jille

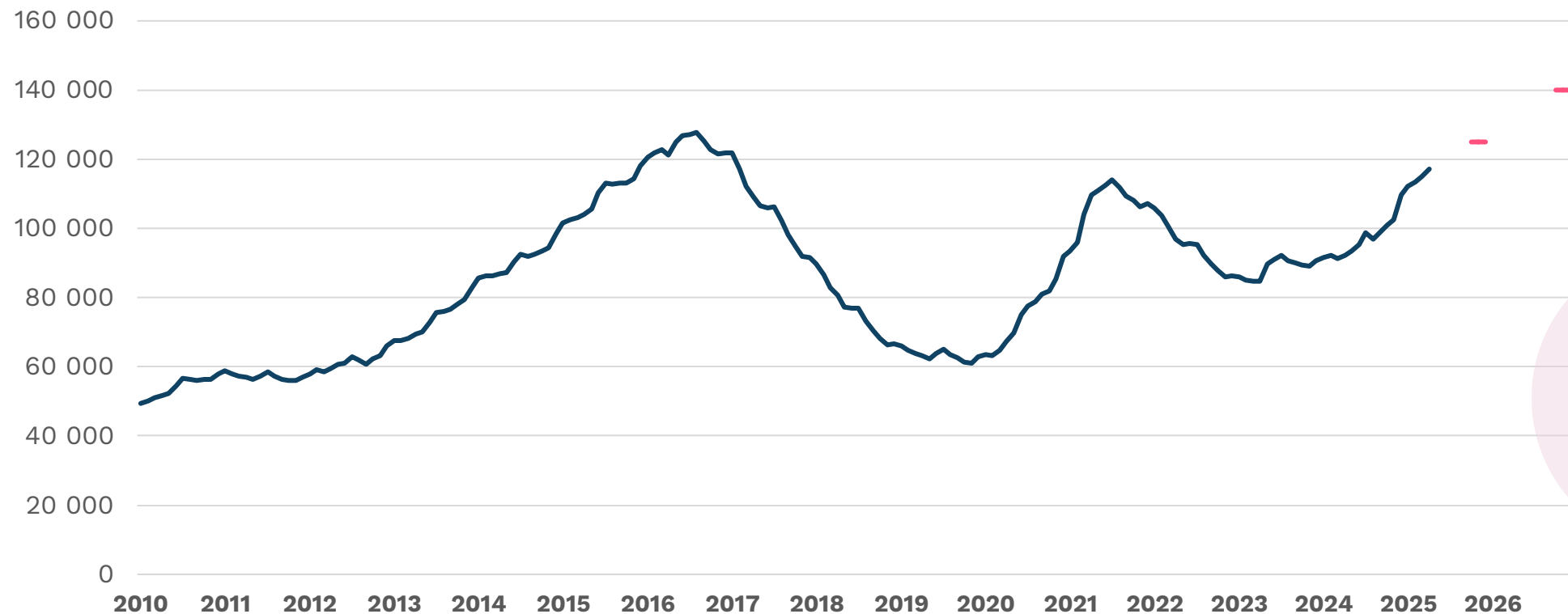
Työlliset ja tehdyt työtunnit

tuhatta henkeä, 1 000 000 tuntia, kausitasoitettu ja työpäiväkorjattu sarja

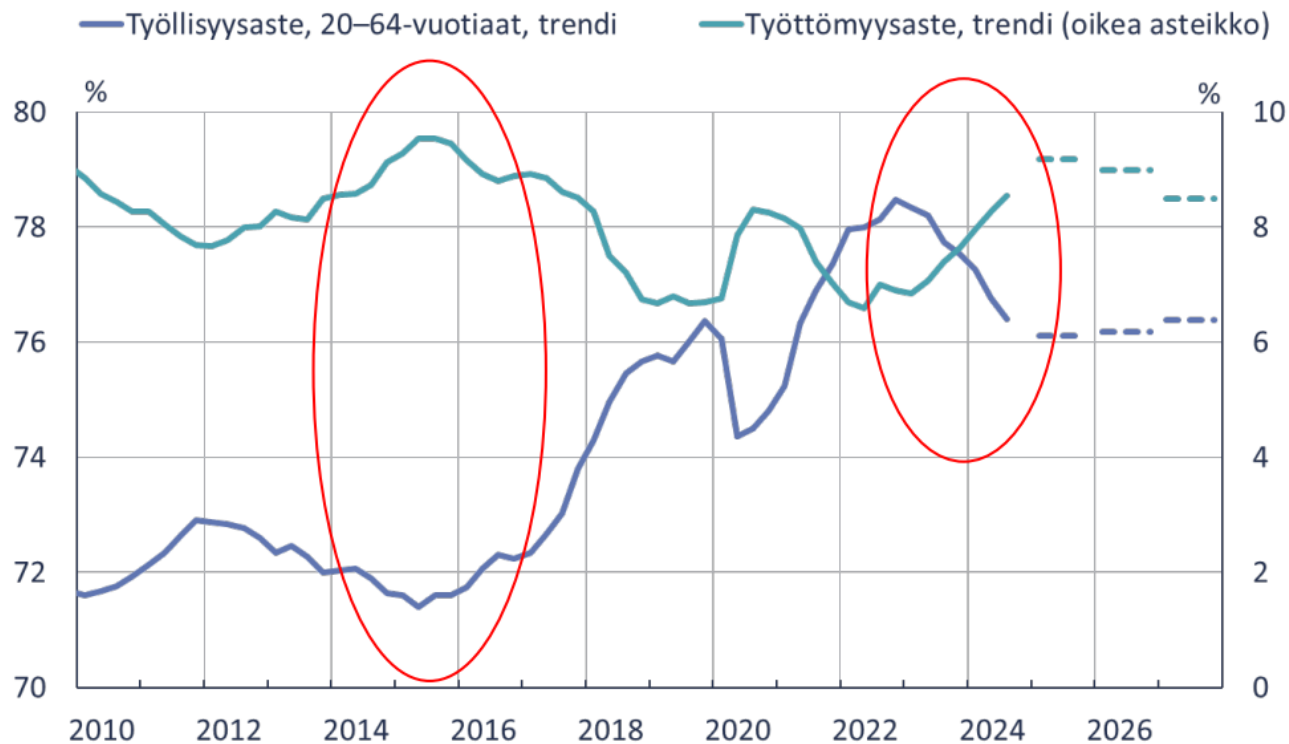
Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden neljännesvuositilinpito 9.6.2025

Pitkäaikaistyöttömien määrä 2010-

***Työttömyys
on noussut
vuoden aikana
koko
kuntakentässä***

Työttömyyden kasvu taittuu, mutta viiveellä

Lähteet: Tilastokeskuksen työvoimatutkimus ja Suomen Pankki.

© Suomen Pankki, 10.6.2025, 38284@Tyolliset

- Pitkään jatkunut heikko suhdanne painaa edelleen työmarkkinoita
- Alkuun hidas kasvu rajoittaa työvoiman kysyntää
- Työttömyysaste rakenteellisen työttömyysasteen yläpuolella

Liiteartikkeli: Työntekijävirrat vievät pintaa syvemmmälle – työmarkkinoille osallistuminen on kasvattanut sekä työllisyyttä että työttömyyttä
Petteri Juvonen, Juho Peltonen

Yhteenveto talousennusteista

**Kuntaliiton
talouskatsaus
tulossa julki
ensi viikolla**

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2025

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2024/2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Suomen Pankki	kesäkuu	0,5	9,2	3,0	0,4
Kuntarahoitus	kesäkuu	1,0	8,9	..	1,0
Danske Bank	kesäkuu	0,9	8,8	3,1	0,7
OECD	kesäkuu	0,7	9,1	..	..
Nordea	toukokuu	1,0	9,0	3,0	0,8
Euroopan komissio	toukokuu	1,0	8,6	..	..
VM	huhtikuu	1,3	8,8	3,2	0,9
OP	huhtikuu	1,0	8,5	3,5	1,3
Labore	huhtikuu	1,4	8,3	3,0	1,3
PTT	maaliskuu	0,6	8,8	3,2	1,3
ETLA	maaliskuu	1,2	8,2	3,0	0,8
Aktia	tammikuu	1,6	8,0	..	1,2
Akava Works	joulukuu	1,5	8,2	3,1	1,3

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2026

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2024/2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Suomen Pankki	kesäkuu	1,5	9,0	3,2	1,0
Kuntarahoitus	kesäkuu	2,0	8,2	..	1,7
Danske Bank	kesäkuu	1,7	8,0	3,4	1,5
OECD	kesäkuu	1,1	8,7	..	..
Nordea	toukokuu	1,7	8,2	2,8	1,3
Euroopan komissio	toukokuu	1,3	8,3	..	..
VM	huhtikuu	1,6	8,3	3,8	1,6
OP	huhtikuu	1,5	8,3	3,5	2,0
Labore	huhtikuu	1,9	8,5	3,2	1,9
PTT	maaliskuu	1,7	8,4	3,3	1,7
ETLA	maaliskuu	1,6	7,9	3,4	1,6
Aktia	tammikuu	1,5	7,7	..	1,5
Akava Works	joulukuu	1,9	7,3	3,0	1,6

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2027

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Suomen Pankki	kesäkuu	1,6	8,5	3,3	1,8
VM	huhtikuu	1,5	7,9	3,0	1,8
Labore	huhtikuu	1,4	8,4	3,0	2,0
ETLA	maaliskuu	1,8	7,6	2,9	1,8

**Hae diaesitykset ja ennusteet
Pääekonomistin palstalta!**

Kuntatalouden tila vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä

Kunnat

Pori talletti energiayhtiön myynnistä saadut sadat miljoonat määräaikaistileille – saa liki kolme prosenttia korkoa

Talousjohtaja Tuomas Hatanpää kertoi Porin uuden kaupungin-
valtuuston ensimmäisessä kokouksessa, että kaupungin talous on
kehittynyt alkuvuonna hieman odotettua heikommin.

Etusivu

Venäjän hyökkäys

Sanapyramidi

Sanoita linnunlaulu

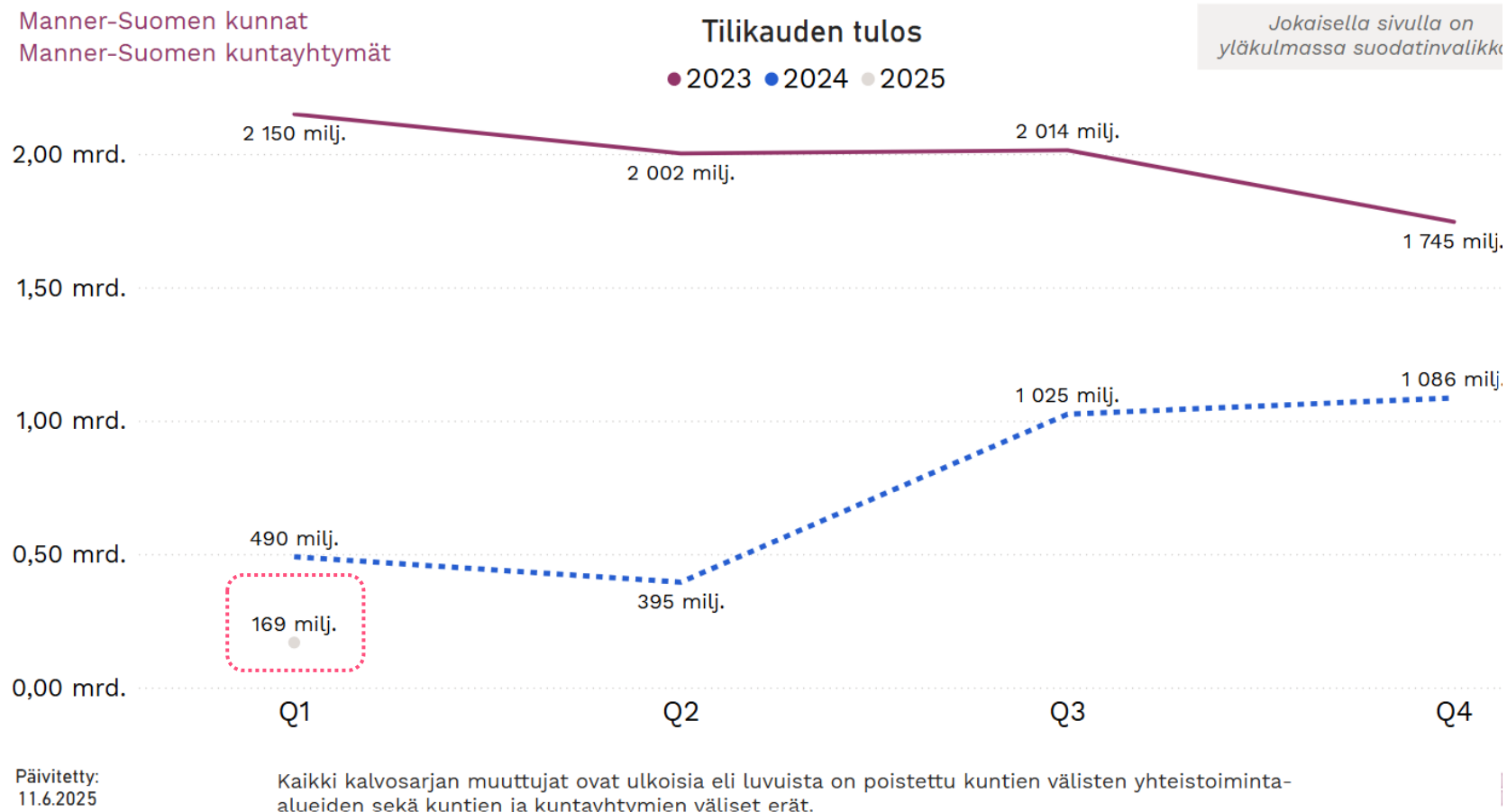
Kunnat

Lahden talous vaatii menojen karsintaa ja lisätuloja lähivuosina

Talousjohtaja Tiina Mörsky avasi talouden näkymiä torstaina uuden
valtuuston päättäjille.

Kuntatalous: Tilikauden tulos vuosineljänneksittäin, (kunnat ja kuntayhtymät Q1/2023-Q1/2025)

Kiitos.

Minna Punakallio
Pääekonomisti

Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
[@minnapunakallio.bsky.social](https://www.bsky.social/minnapunakallio)

www.kuntaliitto.fi

Asetusluonnos sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvien välittömien kustannusten määrittämisestä

Taloustorstai 12.6.2025

Sari Korento

Asetusluonnoksen aikataulu

- **Lausuntokierros 10.6.–12.9.2025**
- Lausuntoluonnos perusteluineen löytyy [Lausuntopalvelusta](#)
- Julkisen talouden suunnitelmassa varattu korvauksiin yht. 150 me
- Valtiovarainministeriöllä on korvausta koskeva [verkkosivu](#)
 - 10.6.2025 info-tilaisuuden aineisto
 - Usein kysytyt kysymykset
 - Lisätietoja antavien yhteystiedot
- Lähettäkää ajatuksia Kuntaliiton lausunnossa huomioitavista asioista huomioitavia asioita

**Lausunto-
aika päättyy
12.9.**

43 § Korvaus uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista

- Kunnalla on oikeus saada hakemuksen perusteella valtiolta korvaus tässä luvussa säädettyjen, kunnan omaisuuteen kohdistuvien järjestelyjen perusteella kunnalle aiheutuvista **välittömistä kustannuksista**.
- Kunnalla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettu korvaus siltä osin, kuin omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista välittömistä kustannuksista johtuva **kunnallisveroprosentin laskennallinen korotustarve ylittää 0,5 prosenttiyksikköä (korvausraja)**. Laskennan perusteena ovat viimeisimmät valmistuneet verotus- ja tilinpäätöstiedot. Jos korvausraja ylittyy ja kunnan tuloveroprosentti on korvauksen hakemisvuonna vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti, kunnalla on lisäksi oikeus saada 1 momentissa tarkoitettua korvausta kolme neljäsosaa korvausrajan alittavalta osalta. Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään, kunnalla on kuitenkin oikeus saada korvausta omaisuusjärjestelyihin liittyvistä välittömistä kustannuksista, vaikka korvausraja ei ylity, jos kunnan mahdollisuus päättää omasta taloudestaan ilmeisesti vaarantuu.
- Korvauksen perustana olevat välittömät kustannukset lasketaan omaisuusjärjestelyjen kohteena olevasta omaisuudesta **uudistuksen voimaantulon jälkeen syntyvien ja todennettavissa olevien kulujen ja tuottojen erotuksena**. Korvauksen perustana olevilla kustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, joiden syntymiseen kunta ei ole voinut omilla toimillaan vaikuttaa tai niitä vähentää. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä omaisuusjärjestelyistä aiheutuvien välittömien kustannusten määrittämisestä.

Nettokustannukset

2023	2024	2025	2026	2027
Vuokratuotot +100 Hoitokulut -80 Netto +20	Vuokratuotot +100 Hoitokulut -80 Netto +20	Vuokratuotot +100 Hoitokulut -80 Netto +20	Hoitokulut -80 Netto -80	Arvon- alentuminen -50 Purkukulut -10 Netto -60

Kompensaation
perusteena olevat
kustannukset

$$-20 - 20 - 20 + 80 + 60 = 80$$

(jota tarkastellaan
suhteessa
korvausrajaan)

**Mitä
hoitokuluihin
lasketaan?
Pääomavuokralla
katettu
osuus?**

**Korvataan vain
toteutuneita
kustannuksia,
Ehtiikö
purku-
kustannukset?**

**Todellisten
hoitokulujen
selvittäminen vuodesta
2023 lukien
valtava hallinnollinen
taakka**

Kuluina ei kuitenkaan pidetä:

- 1) omaisuuden luovutuksesta käypää hintaa alemmalla hinnalla syntyneitä luovutustappioita;
- 2) kunnan hallintokuluja;
- 3) rahoituskuluja siltä osin kuin ne eivät ole kohdistettavissa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kunnan omaisuuteen;
- 4) arvonalentumista, jonka peruste on syntynyt ennen 1.1.2023;
- 5) voimaantulon 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirron vaikutusta peruspääomaan;
- 6) osuutta voimaantulon 33 §:ssä tarkoitetusta kuntayhtymän alijäämästä.

Ollaan yhteyksissä!

Sari Korento

Sari.Korento@kuntaliitto.fi

0500-476747

www.kuntaliitto.fi

Konsernitilinpäätökset 2024

Lähde: Valtiokonttori, Tilastokeskus

Mikko Mehtonen

**KUNTA
LIITTO**

Kuntakonsernien tilinpäätös 2024

- **Ensimmäinen kattava kuva kuntakonsernien taloudesta vuodelta 2024**
 - Kuntien toimintaa on siirtynyt 2000-luvulla merkittävässä määrin konserniyhtiöiden piiriin, joten konsernitilinpäätöksen luvut antavat peruskuntia kattavamman kuvan kuntien toiminnasta.
- **Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin**
 - Tytäryhteisöt yhdistellään kunnan konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan.
 - Kuntayhtymät yhdistetään konsernitilinpäätöksiin peruspääomien suhteessa.
 - Osakkuusyhteisöistä yhdistetään omistususuuksien suhteessa tilikauden voitto/tappio sekä oman pääoman muutos.
 - Keskinäiset erät eliminoidaan konsernitilinpäätöksissä.
- <https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2025/taloustilanteen-yleinen-heikentyminen-heijastuu-myos-kuntakonsernien-vuoden-2024>

**Kuntien yhtiöistä
positiivista
tulosta tekivät
lähinnä
energiasektorin
yritykset.**

**KUNTA
LIITTO**

**Kunnan
konserniyhtiöt ovat
suuria investoijia.
Yhtiöillä on yli
puolet
kuntasektorin
veloista.**

**KUNTA
LIITTO**

Kunnat omistavat noin 2 600 toimivaa yhtiötä.

Kuntien yhtiöt kattoivat noin 3 %
Suomessa toimivien yritysten
yhteenlasketusta liikevaihdesta.

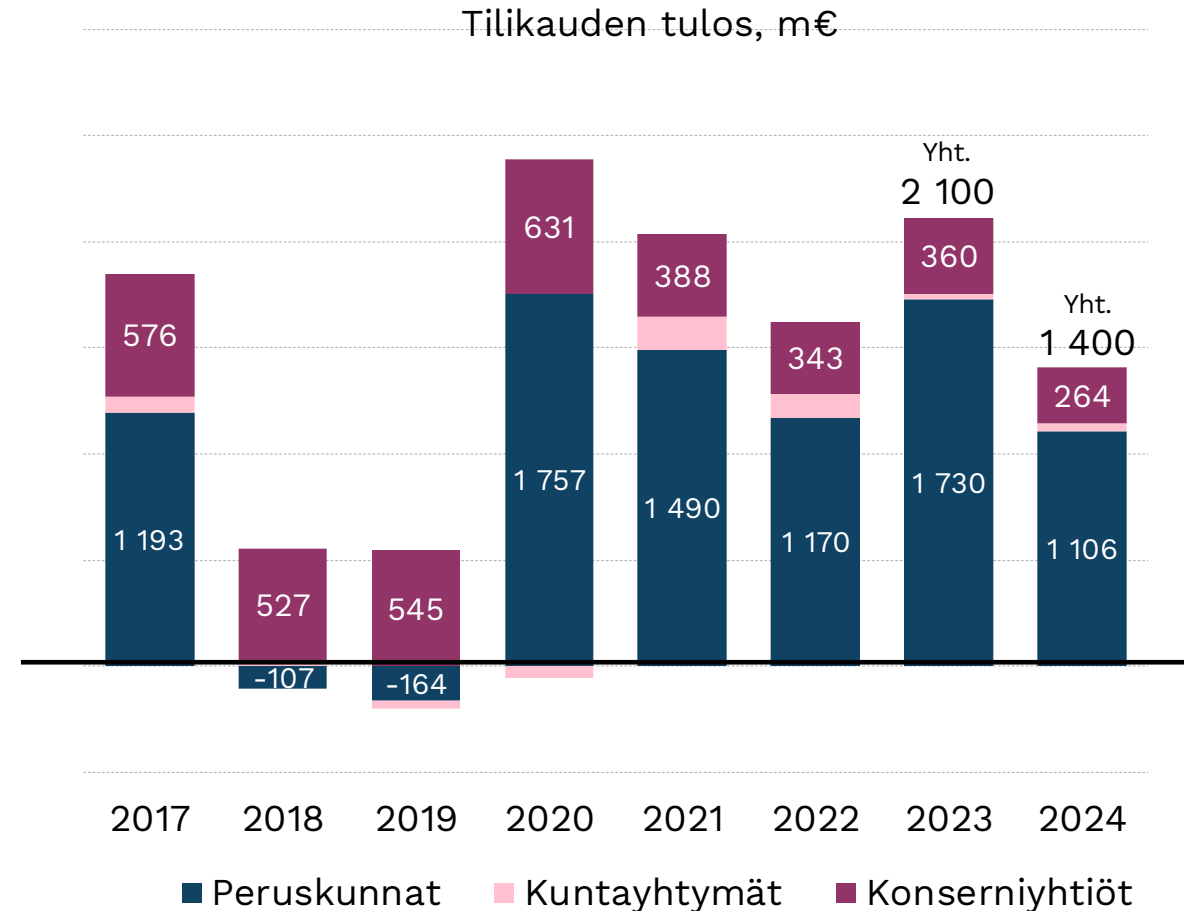

Kuntakonsernien tilinpäätös 2024

Lähde: Valtiokonttori

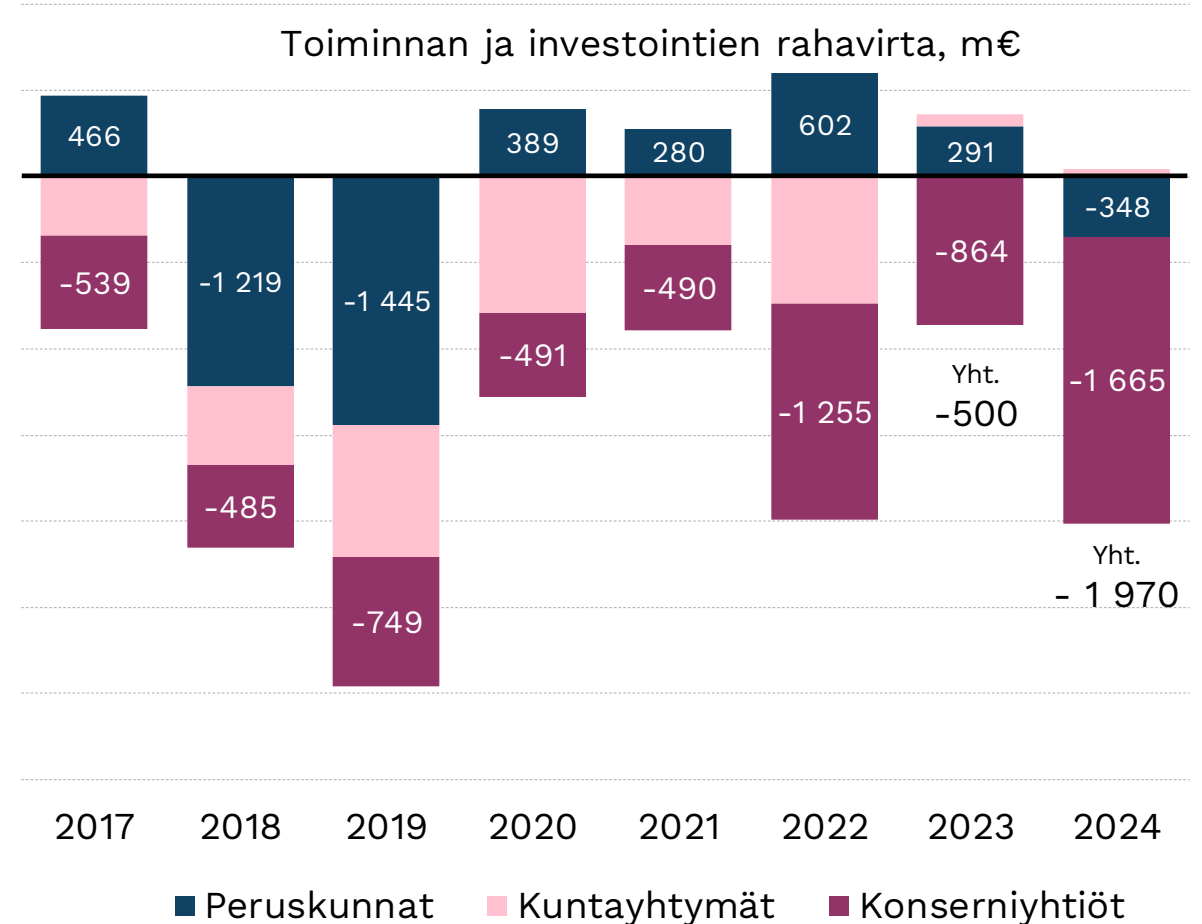
Kuntakonsernien tulos heikkeni edellisvuodesta

- Kuntakonsernien tuloksen heikkeneminen johtui pääsääntöisesti **peruskuntien heikentyneestä taloustilanteesta.**
- Myös konserniyhtiöiden tulos jäi hieman edellisvuosia vaisummaksi.
- Konserniyhtiöt kuitenkin kokonaisuudessaan ylijäämäisiä
 - Positiivista tulosta tekivät lähinnä **energiasektoriin kuuluvat yritykset.**

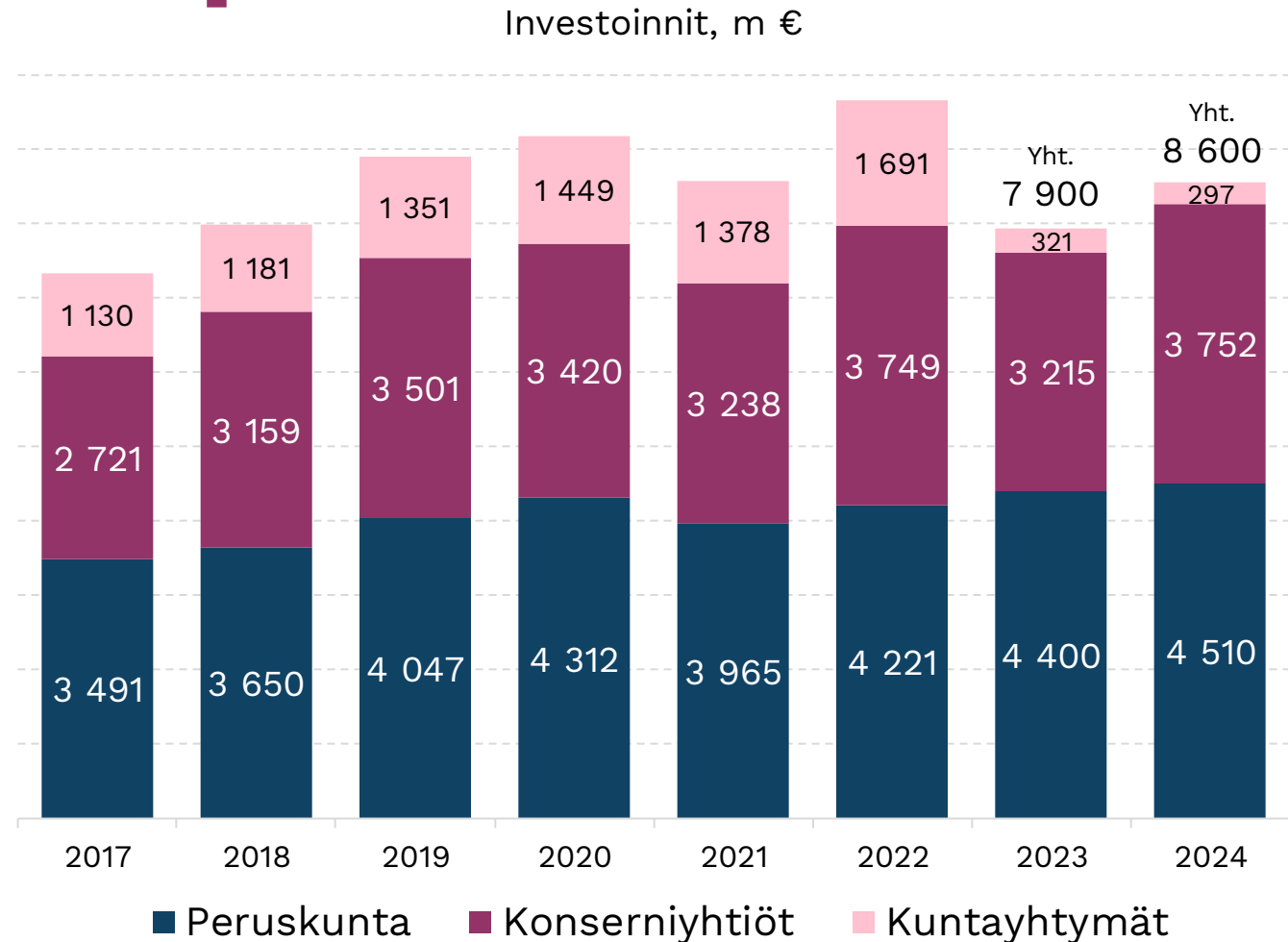
Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntakonsernit rahavirralla mitattuna vahvasti alijäämäisiä

- Konserniyhtiöiden miinusmerkkinen rahavirta johtuu investointimenoista.
- Etenkin suurissa kaupungeissa isoja investointihankkeita on toteutettu usein konserniyhtiöiden kautta.
- Talouden alijäämäisyys on kasvattanut 2000-luvulla voimakkaasti kuntakonsernien lainakantaa.

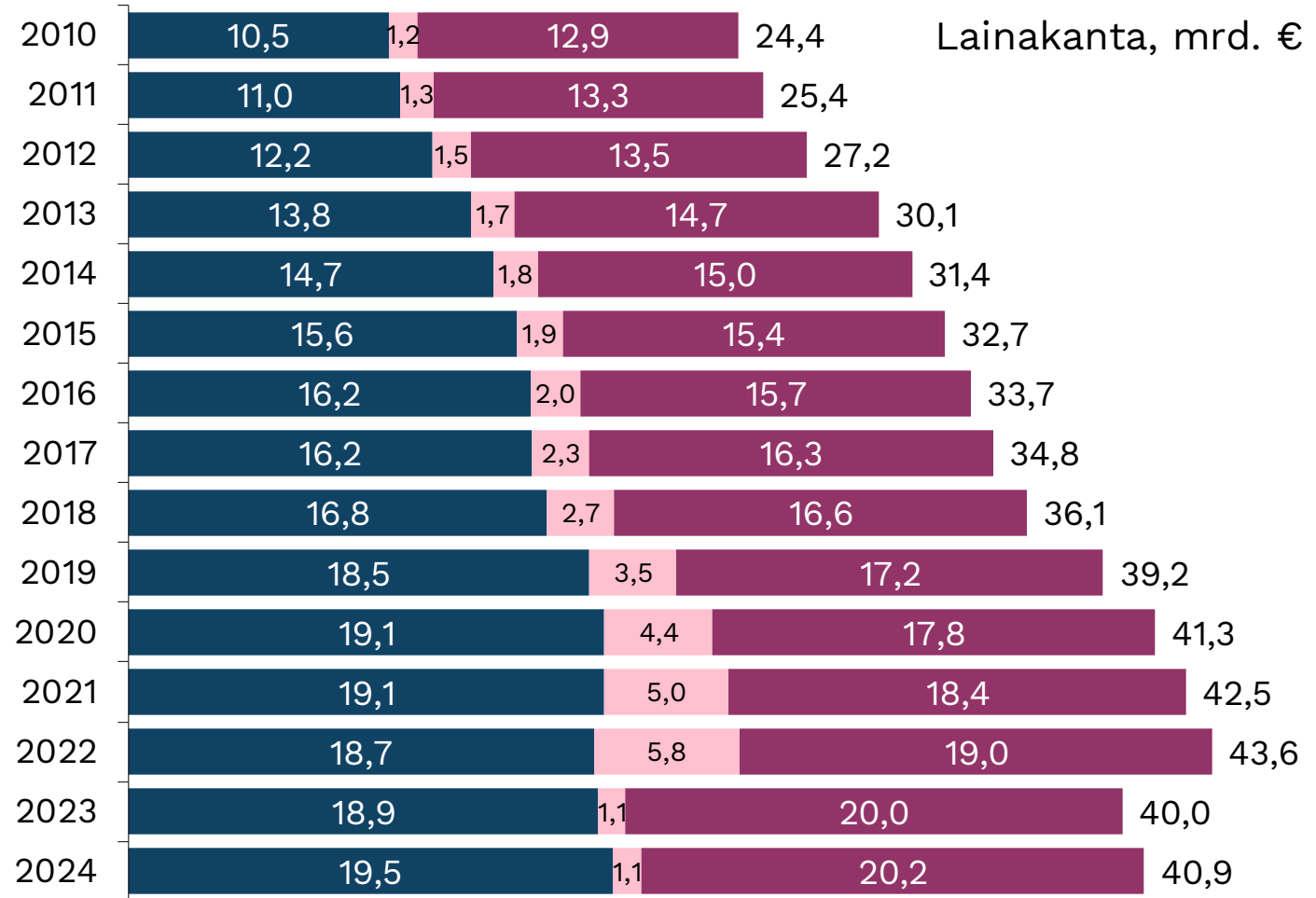
Konserniyhtiöiden osuus investoinneista jo lähes puolet

- Kuntakonsernien investoinnit 8,6 miljardia.
 - investoinnit **kasvoivat yli 600 miljoonalla** edellisvuodesta, kasvusta 500 miljoonaa kertyi konserniyhtiöiden investoineista.
- Konserniyhtiöiden osuus investoinneista noin **44 %**.
- Konserniyhtiöiden kautta on toteutettu isoja infrastruktuurihankkeita, kuten: **Länsimetro oy, Heka Oy ja Tampereen raitiotie Oy.**

Konserniyhtiöillä on yli puolet kuntasektorin veloista

- Kuntakonserneilla on lainaa noin 41 miljardia euroa.
 - Lisäksi kuntakonserneilla on vuokravastuita noin 6 miljardin edestä.
- Lainakanta on kasvanut merkittävästi 2000 luvulla.
- Konserniyhtiöiden osuus lainakannasta yli puolet.
- Sote-uudistus pienensi lainakantaa vuonna 2023:
 - sairaanhoitopiirien lainoja siirtyi hyvinvointialueille noin 5 miljardin edestä.

Luvut eivät sisällä vuokravastuita, joita noin 6 miljardin edestä.

■ Kunnat ■ Kuntayhtymät ■ Konserniyhtiöt

Millaisista yhtiöistä kuntakonsernit koostuvat?

Lähde: Yritysrekisteri (Tilastokeskus), Valtiokonttori

Kuntaomisteiseksi yhtiöksi määritetään yhteisö jossa kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu omistusosuus on vähintään 50 %. Mukaan lasketaan siten tytäryhteisöjen lisäksi osakkuusyhteisöjä.

Juuri nyt koko kuntakonsernin ohjaus entistä tärkeämpää!

Kiinteistöyhtiöt
n. 1 400 yhtiötä

Energiayhtiöt
n. 300 yhtiötä

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen
toiminta (mm. kehitysyhtiöt)
n. 100 yhtiötä

Vesi- ja jäteyhtiöt
n. 150 yhtiötä

Kulttuuri, liikunta ja vapaa-
ajan elämykset
n. 120 yhtiötä

Ammatillinen,
ammattikorkeakoulut ja
muut koulutusyhtiöt
n. 70 yhtiötä

Hallinto- ja
tukipalveluyhtiöt
n. 70 yhtiötä

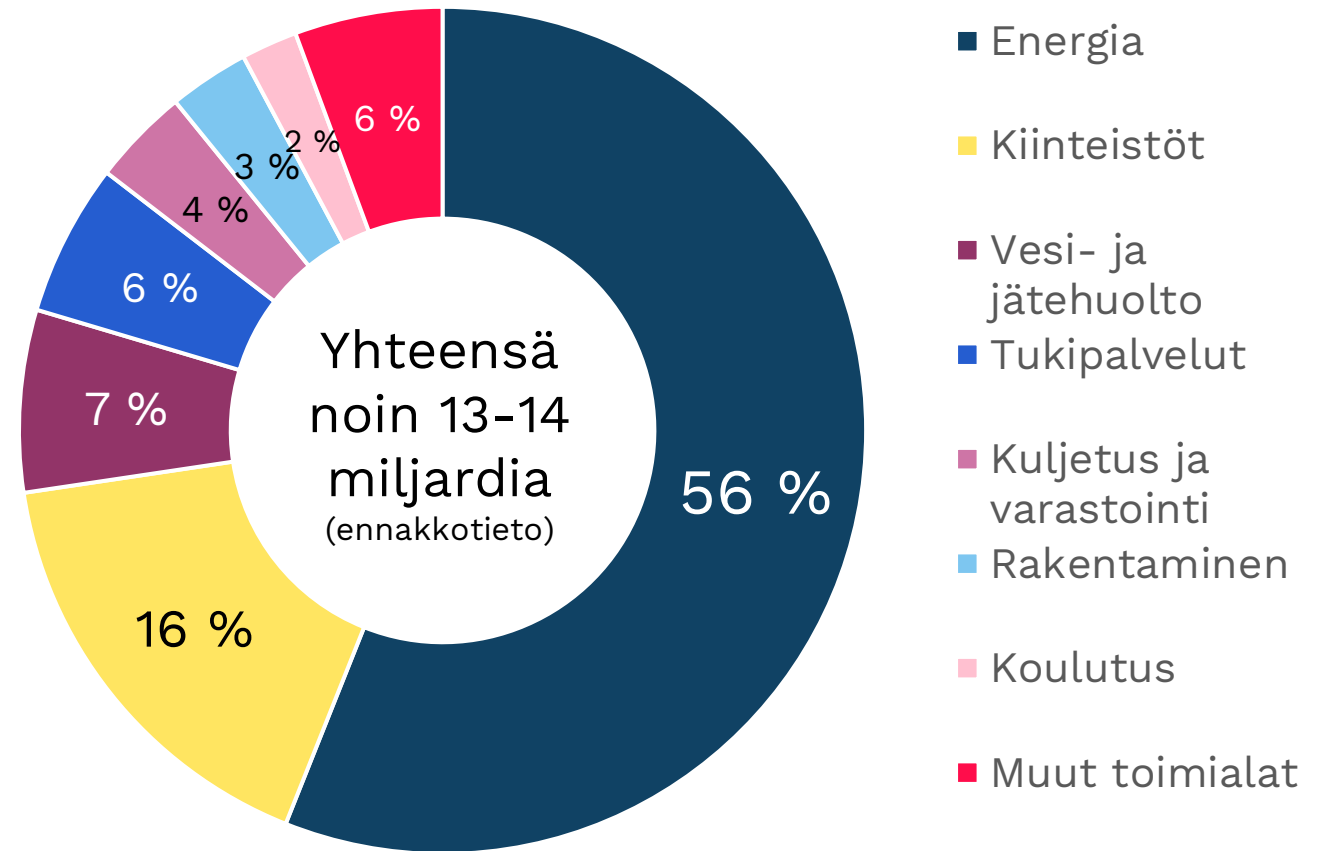
Muut yhtiöt
n. 400 yhtiötä

Kuntaomisteisten yhtiöiden liikevaihto toimialoittain 2024, arvio

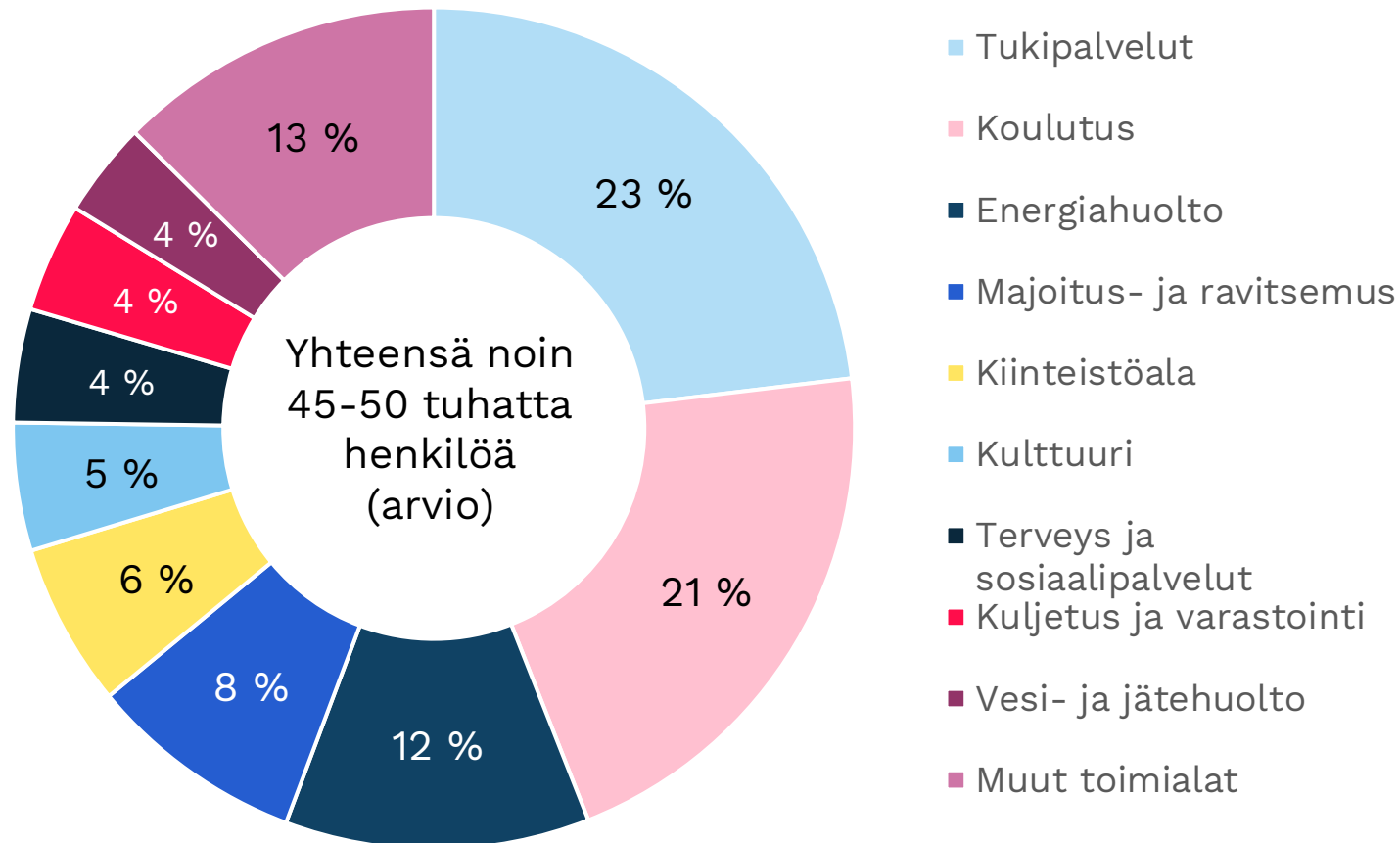
- Kuntaomisteisten yhtiöiden liikevaihdosta yli puolet syntyi energiasektorin yrityksistä
- Kiinteistöyhtiöt muodostivat noin kuudenneksen liikevaihdosta
- Muiden toimialojen osuus liikevaihdosta on vähäinen

Vuoden 2024 osuudet on arvioitu yritysten 2023 tilinpäätöstietojen sekä yritysten suhdanneindeksin perusteella. Suhdanneindeksi ennakoi kuntaomisteisten yritysten liikevaihdon kehitystä yritysten maksamien verojen perusteella. Yritysten 2024 tilinpäätöstiedot ovat saatavilla vasta keväällä 2026

Kuntaomisteisten yhtiöiden henkilöstö toimialoittain 2024, arvio

- Konserniyhtiöissä työskenteli arviolta noin 45-50 tuhatta henkilöä (laskennallinen htv)
- Tukipalvelut ja koulutus ovat henkilöstön näkökulmasta isoimmat toimialat
- Peruskunnissa ja kuntayhtymissä työskenteli vuonna 2024 noin 220 000 henkeä

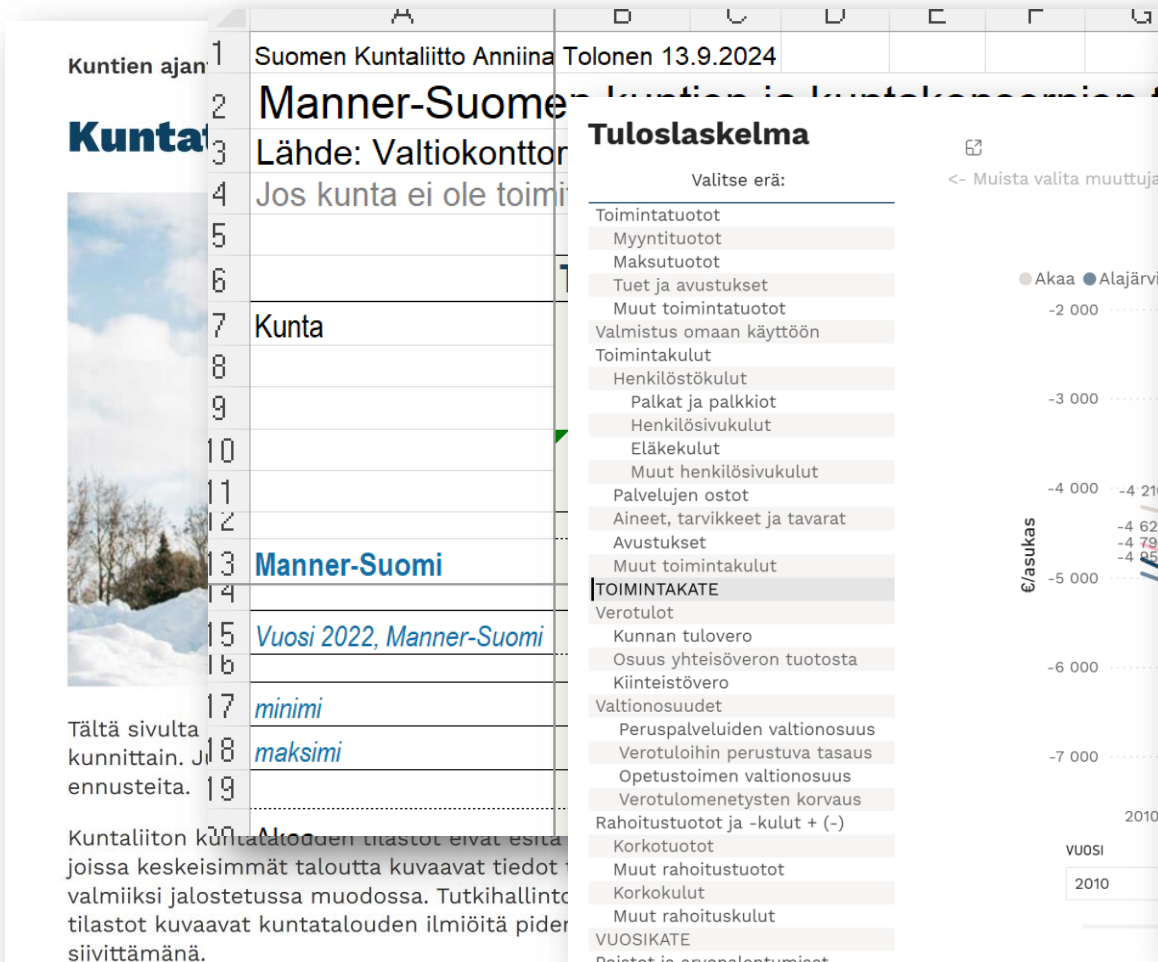
Vuoden 2024 osuudet on arvioitu yritysten 2023 tilinpäätöstietojen sekä yritysten suhdanneindeksin perusteella. Henkilöstömäärä estimoidaan käyttämällä tulorekisterin tietoja, kuten palkanmaksua ja työntekijöiden ammattiluokituksia. Yritysten 2024 tilinpäätöstiedot ovat saatavilla vasta keväällä 2026. 41

Suurimmat kuntaomisteiset yritykset henkilöstömäärän mukaan vuonna 2023

	Kotikunta	Henkilöstömäärä laskennallinen ¹⁾
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Helsinki	4 104
TEMPORE HENKILÖSTÖPALVELUT OY	Hämeenlinna	1 752
PÄÄKAUPUNKISEUDUN KAUPUNKILIIKENNE OY	Helsinki	1 230
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Helsinki	1 090
PIRKANMAAN VOIMIA OY	Tampere	1 000
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	Kouvola	954
MONETRA OULU OY	Oulu	847
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy	Jyväskylä	839
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	813
TeeSe Botnia Oy Ab	Vaasa	810
Saimaan Tukipalvelut Oy	Lappeenranta	794
Numera Palvelut Oy	Helsinki	781
Helsingin kaupungin asunnot Oy	Helsinki	745
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	688
HELEN OY	Helsinki	658

- 1) Henkilöstömäärä on estimoitu palkkasumman perusteella ja se kuvaa täysiä henkilötyövuosia. Henkilöstömäärä voi erota, esimerkiksi määräaikaisten työntekijöiden vuoksi, yritysten tilinpäätöksessä ilmoitetusta henkilöstömäärästä.

Netissä on paljon taloustietoa

Taloustilanteen yleinen heikentyminen heijastuu myös kuntakonsernien vuoden 2024 tulokseen

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet

Kuntien omistajaohjauksen nykytila ammatillisessa koulutuksessa

Opinnäytetyön tulosten esittelyä

Emma Holsti, Taloustorstai 12.6.2025

Ammatillinen koulutus monessa mukana

- Oppivelvollisuuden laajentaminen
- TE-palvelujen siirtäminen kuntien järjestämisvastuulle
- Kotoutuminen

Toimintaympäristön ja opiskelijoiden moninaisuus

Opiskelijat

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Perusopetuksen päättävät

Jatkuva oppiminen

Työelämässä olevien osaamisen kehittäminen, alan vaihtajat ja työttömät

Vaikuttavuus

Jatko-opinnot
Työllistyminen

Sosiaalinen kestävyys

Työllisyyden hoito, kuntakokeilut
osaamisen ja työllisyyden liitto

Osaamistason nosto

Osaamisen
kehittämisen
ekosysteemit

Huippuosaaajat

Kohtaanto ja osaavan
työvoiman saatavuus

Vihreä
siirtymä

Tutkimus-,
kehitys- ja
innovaatio-
toiminta

Maahanmuutto

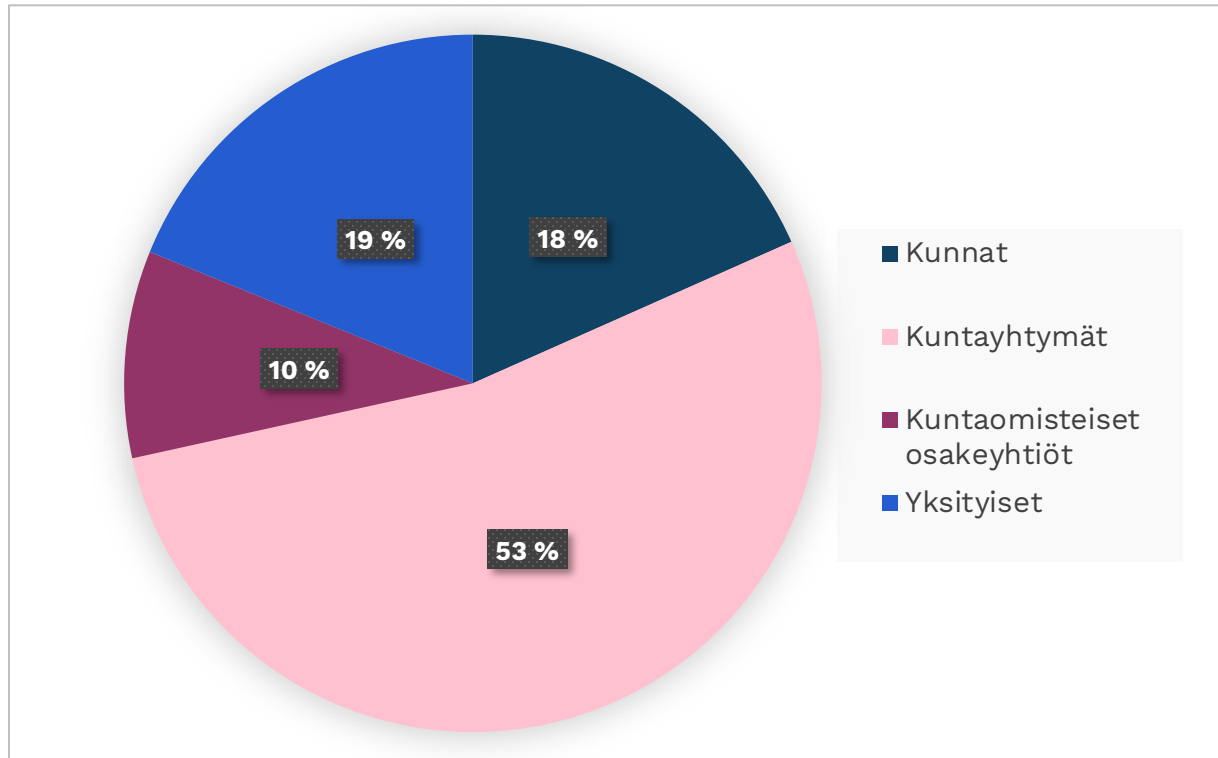
Ammattikasvatus
ja sivistys

Kuntien
elinkeinopolitiikka

Oppilaitoksen
oppimisympäristöt

Työelämässä oppiminen

Volyymin jakautuminen 2025 tavoitteellisten opiskelijavuosien mukaan

Kuntaomisteisiin osakeyhtiöihin laskettu mukaan 7 yhtiötä, joissa kunnilla määräysvalta.

Tutkimuskysymykset ja toteutustapa

- Kysely kaikille 32 koulutuskuntayhtymille (vastauksia 26/32 ja vastaajina ylin johto), täydennetty puuttuvia tietoja perussopimuksista
- Puolistrukturoidut laadulliset haastattelut 10 kunnan edustajalle (kunnan koosta riippuen kunnanjohtaja, elinvoimajohtaja, sivistystoimenjohtaja, tms)
- Laaja otos ympäri Suomen, haastateltujen kuntien omistusosuudet n. 3-80% välissä kattavasti
- Sisällönanalyysi tukemassa
 - Mikä on omistajan todellinen liikkumatila lainsäädännön kehikossa?
 - Mikä on kuntien omistajaohjauksen nykytila ammatillisessa koulutuksessa?
 - Onko omistajaohjausta tarpeen kirkastaa tulevaisuudessa?

Omistajakuntien määrä kuntayhtymissä

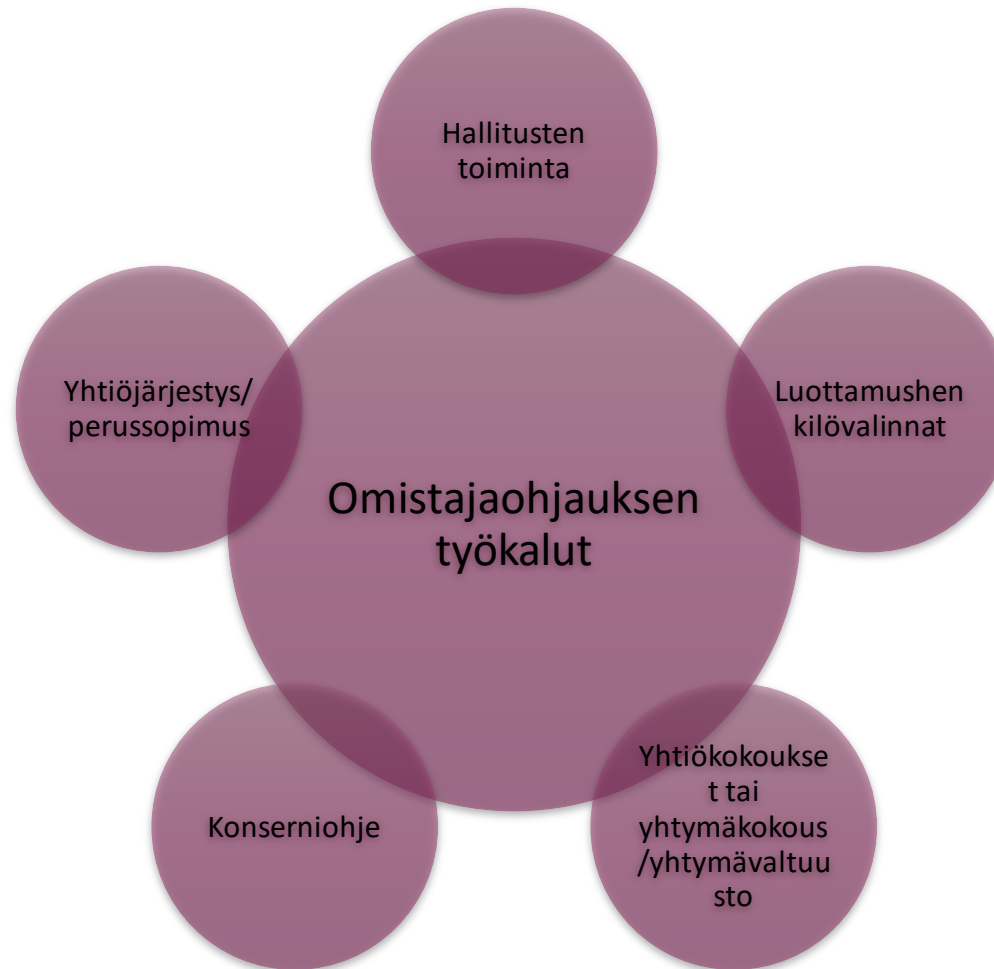
Omistajakuntien määrä per kuntayhtymä	Kuntayhtymiä yhteensä
3-5	5
6-8	14
9-11	3
12-14	7
15-17	3
yhteensä	32

- Mediaani 8 omistajakuntaa
- Keskiarvo 8,84
- Suurin SEDU – 17 omistajakuntaa
- Pienimmät Omnia, Brahe, Peimari – 3 omistajakuntaa

Omistajakuntien omistusosuudet

Omistusosuus	Kuntien määrä
Alle 5%	149
5-10%	53
10-20%	39
20-30%	9
30-40%	6
40-50%	12
Enemmän kuin 50%	14
<i>Joista enemmän kuin 65%</i>	10

Omistajaohjauksen työkalut kunnille

Omistajaohjaus kaksitasoista: hallinnollinen ja operatiivinen

Perussopimusten sisällöt

- 32 koulutuskuntayhtymästä **18** on maininta omistajaohjauksesta, **14** ei – ei ole kuntalain mukaan pakollinen, kuntaliitto suosittelee kirjaamaan
- Pääosin olemassa olevat sisällöt lähes yhdenmukaisia Kuntaliiton suosituspohjan kanssa
- Ylin päättävä elin 21 kuntayhtymässä yhtymävaltuusto, 11 yhtymäkokous
- Määritellään äänivallan jakautuminen ja laskentapa, mikäli ei mene omistususuuksien suhteessa

”Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on neuvottelumenettely, jossa sovitaan kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja tavoitteita koskevista periaatteista ottaen huomioon palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka sekä palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.”

Luottamushenkilöt omistajaohjauksen välineenä

- Harvalla kunnalla osaamisvaatimuksia tai suosituksia kuntayhtymien jäsenille, päätökset poliittisten puolueiden käsissä
- Suurimmassa osassa aktiivista yhteydenpitoa kuntayhtymän hallituksen jäseniin jotka omasta kunnasta, saatetaan antaa ohjeistuksia ennen tärkeitä äänestyksiä
- Koulutuskuntayhtymien näkökulmasta liian monella luottamushenkilöllä puutteellinen ymmärrys ammatillisesta koulutuksesta
- Jos päättäjät eivät itse valtuutettuja, tieto voi kulkea heikosti luottamushenkilöiden ja kunnan virkajohdon välillä joka haastaa omistajaohjausta

Löydökset

- Omistajaohjauksen käytänteissä suurta vaihtelua eri kunnittain ja koulutuksen järjestäjittäin
- Kuntayhtymien omistukselle harvoin asetettu omistajapoliittisia linjauksia kunnan toimesta, etenkin jos ei osa konsernia
- Ammatillisen koulutuksen merkitys kunnalle vaihtelee: elinkeinorakenne, järjestäjän toiminta, totut tavat, toiminnan ymmärtäminen
- Vaikka kunnat rahoittavat yli puolet ja järjestävät 80% ammatillisesta koulutuksesta, ei herkästi mielletä osaksi kunnan toimintaa

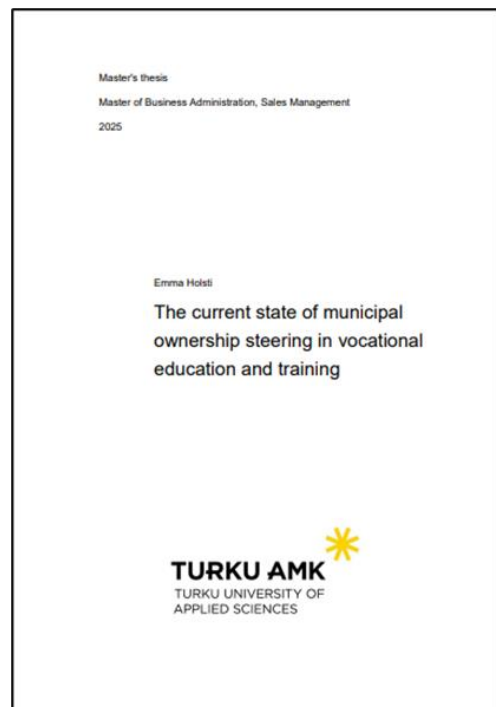
Miksi tulisi kiinnostua?

- Suuri vaikutus **kunnan talouteen** te-palveluiden siirtymisen myötä: koulutetaanko tarpeiden mukaisesti vai te-alueiden asiakkaiksi?
- Tavoite yhteinen: saada työelämälle osaajia ja huolehtia, että mahdollisimman harva työttömänä
- Vahvistaa **alueiden elinvoimaa**
- Aktiivinen rooli omistajana varmistaa omistajan tavoitteiden toteutumisen
- **Ekosysteemiajattelu**: yhteensovittaminen sivistyspalveluiden ja muiden toimintojen kanssa

Suositukseni

1. Kuntien tulisi määritellä omistajapoliittiset linjaukset koulutuskuntayhtymää varten tulevissa strategioissaan, mikäli tällaisia linjauksia ei vielä ole olemassa.
2. Kuntayhtymien perussopimusten sisältö tulisi tarkistaa, ja omistajaohjausta koskeva kohta lisätä, mikäli sellaista ei vielä ole.
3. Kuntayhtymien johdon tulisi säännöllisesti kutsua kuntien hallinnon johtoa keskustelemaan yhteisistä tavoitteista ja odotuksista käytännön toiminnan osalta.
4. Kuntien tulisi tunnistaa ammatillisen koulutuksen poikkileikkaava merkitys, erityisesti elinvoiman kehittämisessä, ja heijastaa tämä omistajaohjaukseensa.
5. Painotetaan, että poliittisilla toimijoilla on oltava riittävä asiantuntemus ja että luottamushenkilöille järjestetään säännöllisesti koulutusta koulutuskuntayhtymien hallituksissa.

"Kuntien omistajaohjauksen nykytila ammatillisessa koulutuksessa" - julkaisuwebinaari 21.8. klo 15-16

Lämpimästi tervetuloa kuulemaan opinnäytetyön tuloksista Kuntaliiton webinaariin, joka järjestetään Studio Linjojen kautta. Tilaisuudesta tehdään myös tallenne, joka on katsottavissa jälkikäteen.

Tilaisuus on avoin ja kutsua voi välittää eteenpäin, ilmoittautuminen 18.8. mennessä:

<https://link.webropolsurveys.com/S/471214574195BA95>

Emma Holsti, opinnäytetyön tekijä ja projektipäällikkö Kuntaliitossa

Kiitos 😊

Emma Holsti

emma.holsti@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Liikunnan talous

Taloustorstai 12.6.2025

Elsa Mantere

Fyysisen aktiivisuuden lisääminen

Sivistys

liikkuva vaka,
koulu ja opiskelu

vapaa sivistystyö

harrastaminen ja
mielekäs vapaa-
aika

eri kuntalais-
ryhmät
huomioivat
liikuntapalvelut

liikuntapaikat ja
ulkoilun
olosuhteet

Elinkeino ja työllisyys

työ- ja
toimintakyky -
pidemmät
työurat

liikunta
kotoutumisen
tukena
veto- ja
pitovoima

urheilun,
liikunnan ja
ulkoilun
työpaikat

matkailu

Kehittäjä ja kumppani

yhteistyö
yritysten,
3. sektorin ja
4. sektorin
kanssa

alustamainen
toiminta fyysisen
aktiivisuuden ja
arkiliikkumisen
edistämässä

Elinympäristö

maankäyttö,
kaavoitus ja
kaupunki-
suunnittelu

kunnossapito

julkinen liikenne

luonnon
virkistyskäyttö

Hyvinvointi, osallisuus, yhteisö

kansalais-
toiminnan
tukeminen

hyvinvoinnin,
terveyden ja
turvallisuuden
edistäminen

sairauksien ja
huono-
osaisuuden
ennaltaehkäisy

Itsehallinto

kunta
työnantajana –
henkilöstö-
politiikka

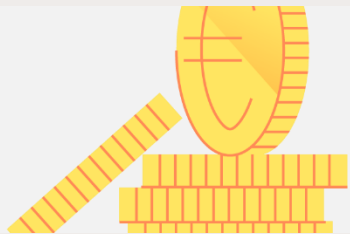
liikunnallisen
elämäntavan
strateginen
kehittäminen

ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys – yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Liikuntatoimen rahoitus kunnassa 2023

Valtion-
osuusperuste
12 €/asukas

Kunta käytti liikuntaan
ja ulkoiluun
(verotuloja) v. 2023

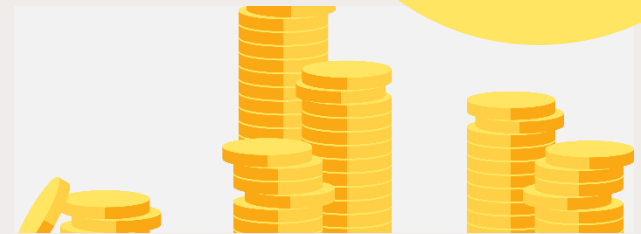
148€ / asukas
(=823M€)

n. 5% koko
kunnan
taloudesta

Kunta käytti
kokonaisuudessaan
liikuntaan ja ulkoiluun
v. 2023

177€ / asukas
(=984M€)

Valtionosuutta kunnat
saivat v. 2023

19,7 M€

Avustuksia kunnat
saivat v. 2023 (huom: ei sisällä
kaikilta osin liikuntapaikkarakentamista)

9 M€

Liikunnan ja ulkoilun kustannuskehitys

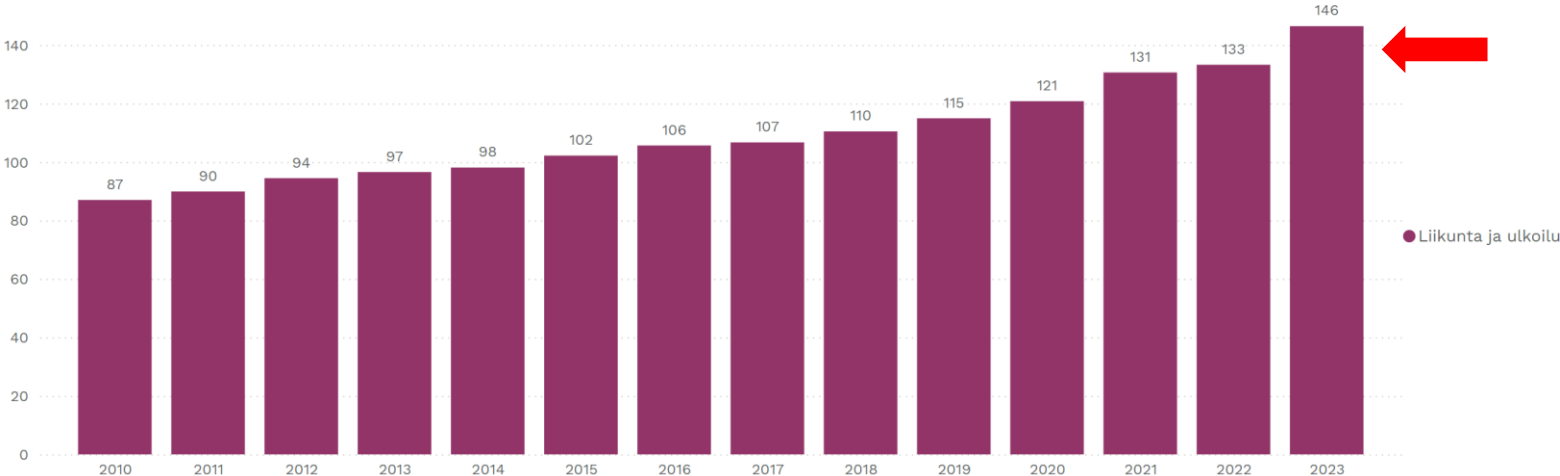
Liikunta, ulkoilu ja nuoris	787 476	819 451	848 224	907 346	936 801	1 051 794
Liikunta ja ulkoilu	604 786	630 405	663 593	716 203	733 088	823 220

Palveluluokka

2018 2019 2020 2021 2022 2023

Liikunta, ulkoilu ja nuoris	3,7 %	4,2 %	5,3 %	7,9 %	2,4 %	12,3 %
Liikunta ja ulkoilu	3,7 %	4,2 %	5,3 %	7,9 %	2,4 %	12,3 %
Yhteensä	3,7 %	4,2 %	5,3 %	7,9 %	2,4 %	12,3 %

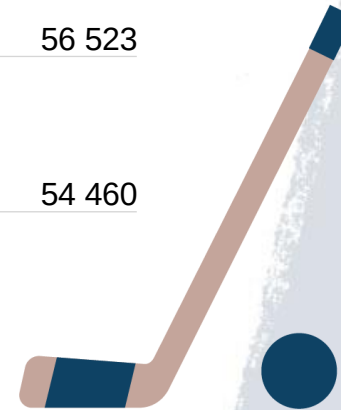
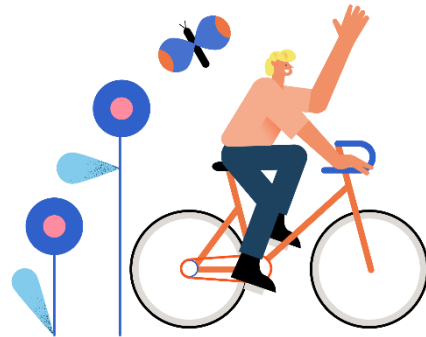
Nettokäyttökulut €/asukas

Liikuntatoimi valtion budjetissa

90. Liikuntatoimi

		154 824
20.	Liikuntatoimen yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v) sis. mm. tutkimustoiminta, yleiset kehittämishankkeet	7 210
30.	Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille (arviomääräraha)	36 631
50.	Liikunnan ja urheilun edistäminen (kiinteä määräraha) sis. mm. liikuntajärjestöjen yleisavustukset, huippu-urheilu, urheilun eettinen toiminta	56 523
51.	Liikunnallisen elämäntavan ja liikuntaolosuhteiden edistäminen (siirtomääräraha 2 v) sis. mm. Suomi liikkeelle, liikuntapaikkarakentaminen, urheiluakatemit ja valmennuskeskukset, seuratuki	54 460

Terveiset kehysriihestä ja valtion liikuntabudjetin muutokset

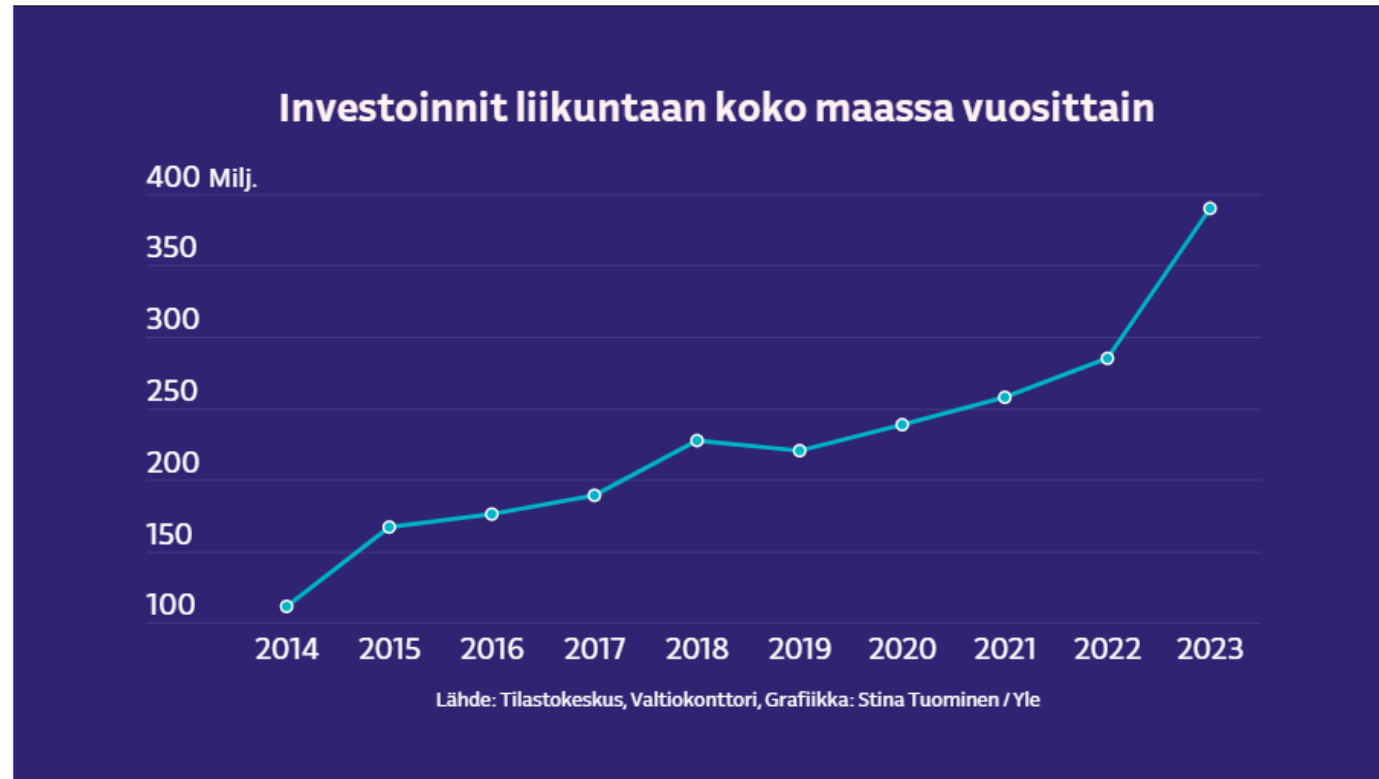
- Pääsääntöisesti ei leikkauksia suoraan liikuntatoimen budjettiin, paitsi...
- Liikuntapaikkarakentamisen investointiavustuksia vähennetään 2,4M€
 - Hallituskauden säästö liikuntapaikkarakentamisesta kokonaisuudessaan noin 12M€ (huippuvuodesta 2023 30M€ → 15M€)
 - V. 2025 liikuntapaikkoihin avustuksia 17,8 M€

Vuosi	YHT	TA
2022	161 M€	153 M€
2023	160 M€	155 M€
2024	169 M€	165 M€ (145M€ pl. SL)
2025		155 M€ (135M€ pl. SL)

Valtion liikuntabudjetissa liikuntapaikkarakentaminen ollut merkittävä säästöjen kohde

← Suomi liikkeelle +20 M€,
"perusbudjettiin" säästö
← -10 M€ / v.

Liikuntapaikkainvestoinnit

Selittäviä tekijöitä mm:

- Kohonneet rakentamiskustannukset + korkotasot ja inflaatio
- Liikuntaolosuhteiden korjausvelan paikkaaminen
- Yksittäiset isot hankkeet liikuntapaikkahankkeet
- Panostukset erityisesti lähiliikuntapaikkoihin ja niiden lisääntyminen
- Rahoitus liikuntapaikkojen rakentamiseen on ollut saatavilla OKM ja EU.
- Suunnitelmallinen liikuntapaikkojen olosuhdetyö on lisääntynyt --> enemmän liikuntapaikkoja

Suomi liikkeelle ohjelma ja rahoitukset 2026

- Hallitusohjelmaan sisältyvän Suomi liikkeelle -ohjelman tavoitteena on, että eri ikäiset ihmiset liikkuvat aiempaa enemmän.
- Ohjelmalla edistetään mahdollisuuksia liikkua ja liikkumista tukevia arjen valintoja.

SUOMI LIIKKEELLE MÄÄRÄRAHAT 2026	
Alueelliset hyvinvointipolut – Alueelliset kansanterveyden edistämisen pilotit (STM, OKM)	3,3 M€
Liikuntaneuvonnan vahvistaminen (OKM)	2,9 M€
Päiväkotien ja koulujen liikuntaedellytysten parantaminen pihojen luonnonmukaistamisella (OKM, YM, STM)	2,5 M€
Liikkumista edistävät järjestöjen uudet kokeilut ja innovaatiot (OKM)	2,5 M€
lääkäiden toimintakyvyn tukeminen (STM)	2,3 M€
Move!-prosessin liikuntaneuvonta (OKM)	1,9 M€
Liikettä saaristoon ja liikunnallisen luontomatkailun edistäminen alueilla (TEM, YM, MMM, LVM)	1,15 M€
Kuntien asiakaslähtöiset liikuntapaikkatiedot helposti hyödynnettäväksi (OKM, STM)	0,86 M€
Ohjelman hallinnointi: yleinen toimeenpano, viestintä, selvitystyöt ja seuranta (OKM)	0,7 M€
Liikunnan ja toimintakyvyn lisääminen osaksi kutsuntojen sisältöä (PLM)	0,75 M€
Kansalliset liikkumispäivät (OKM)	0,37 M€
Liikunta ja ravitsemus hyvinvointialueilla ja yhdyspinnoilla (STM)	0,35 M€
Pallo äitiyspakkaukseen (STM)	0,22 M€
Liikkuva opiskelu korkeakouluille (OKM)	0,2 M€

Mihin erityisesti kannattaa kiinnittää huomiota?

1

Kehittämisyhteistyö-politiikka

- nopealla aikataululla erilaisia kehittämisyhteistyö-työskäytä
- reagoitavuus?

2

Korkeat ylläpitokustannukset liikuntapaikoilla

- olemassa olevien tilojen tehokas käyttö
- kestävä kehitys

3

Liikuntapaikka-rakentamisen pienenevät avustussummat

4

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa

5

Palveluiden laadukkuus, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus

6

Liikkumisen lisääminen koko kunnan asiana

Kiitos!

Elsa Mantere

Liikunnan ja nuorisoasioiden erityisasiantuntija

elsa.mantere@kuntaliitto.fi

050 565 0306

 : Elsa Mantere

www.kuntaliitto.fi

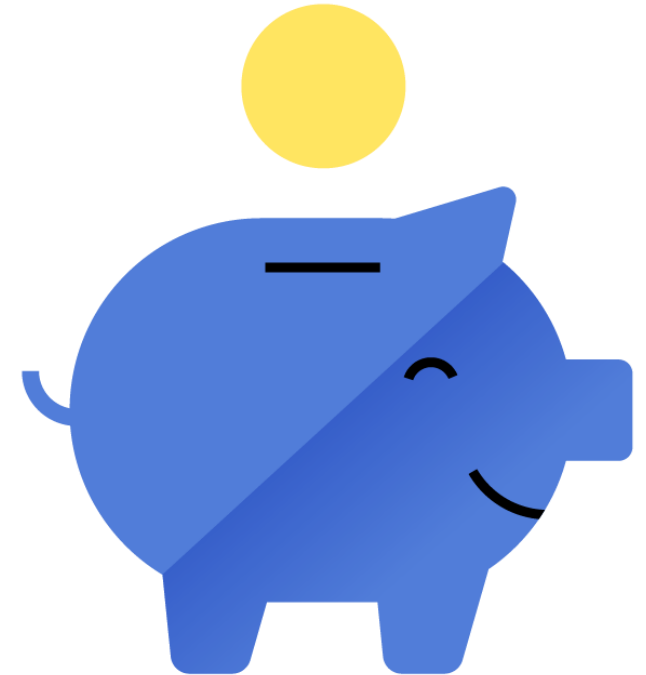
Katsaus TE-talouteen

Taloustorstai 12.6.2025

Noa Heinonen

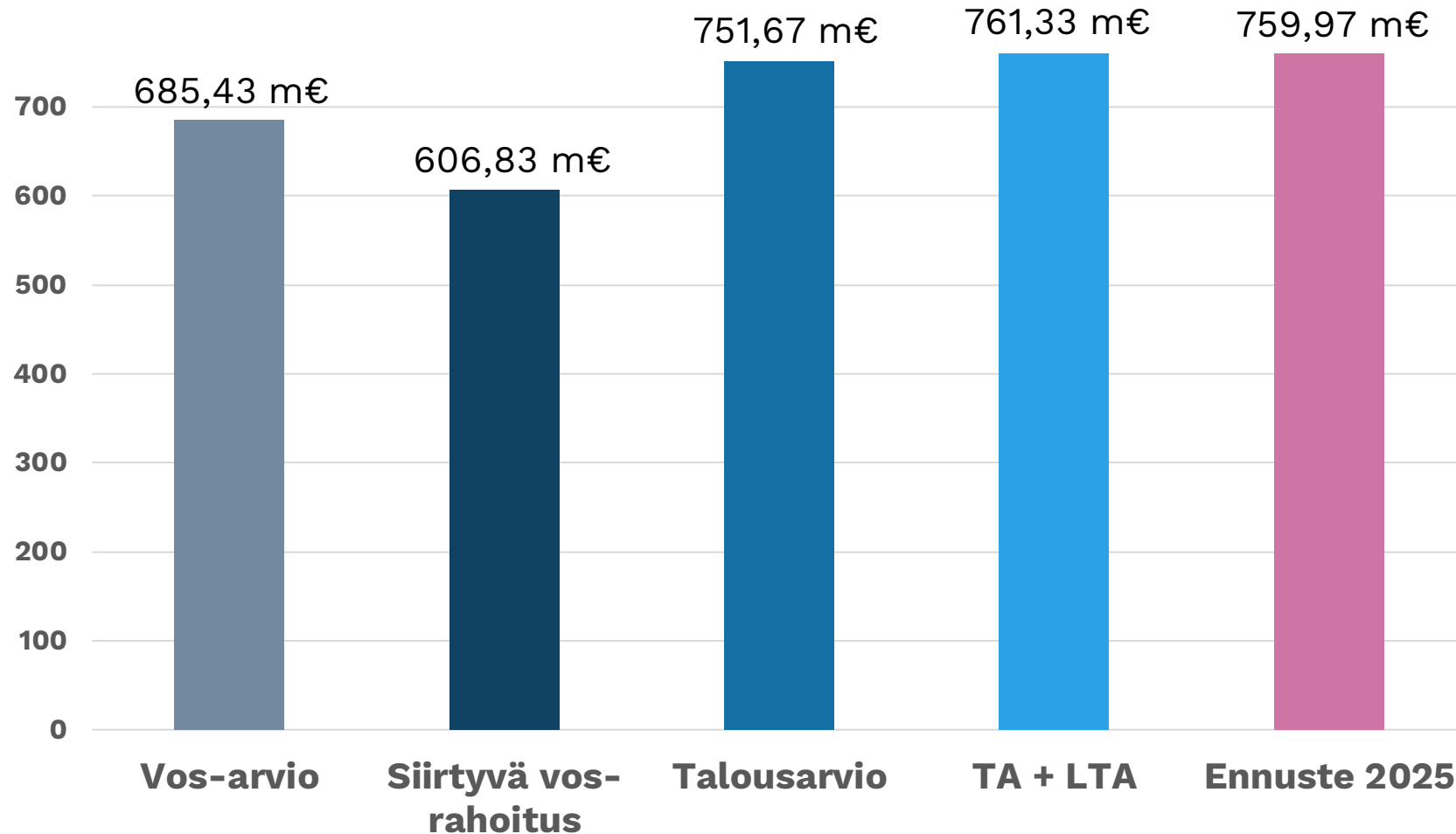
Työllisyysalueiden taloustiedot

- Järjestimme 3.6.2025 tapaamisen, joka kokosi yhteen työllisyysalueiden talousvastuuhenkilöt. Tapaamisen tavoitteena oli keskustella työllisyysalueiden taloudesta, arvioida ensimmäisen vuoden 2025 toteutuneita kustannuksia ja edistää vuoropuhelua työllisyysteemojen parissa toimivien asiantuntijoiden välillä.
- Saimme palvelukuluja koskevat tiedot 42 työllisyysalueelta.

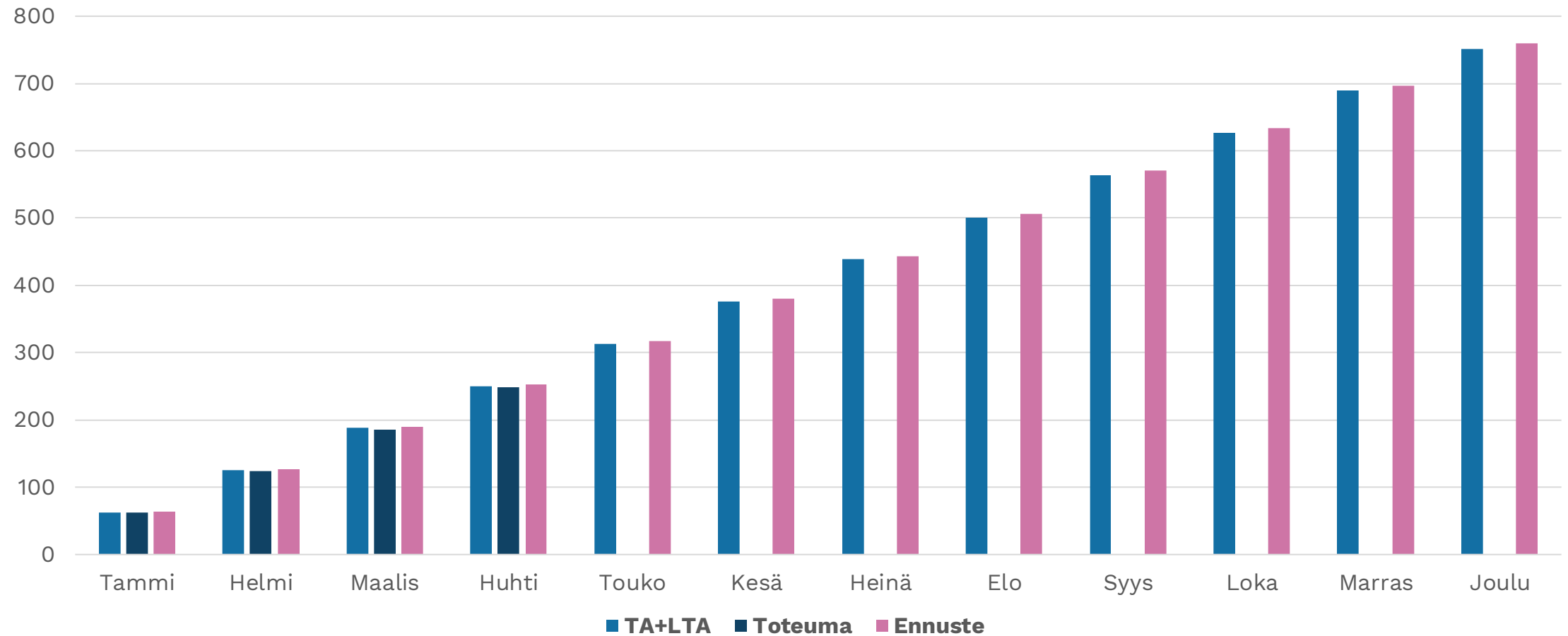

Palvelukulut yhteenlaskettuna (m€)

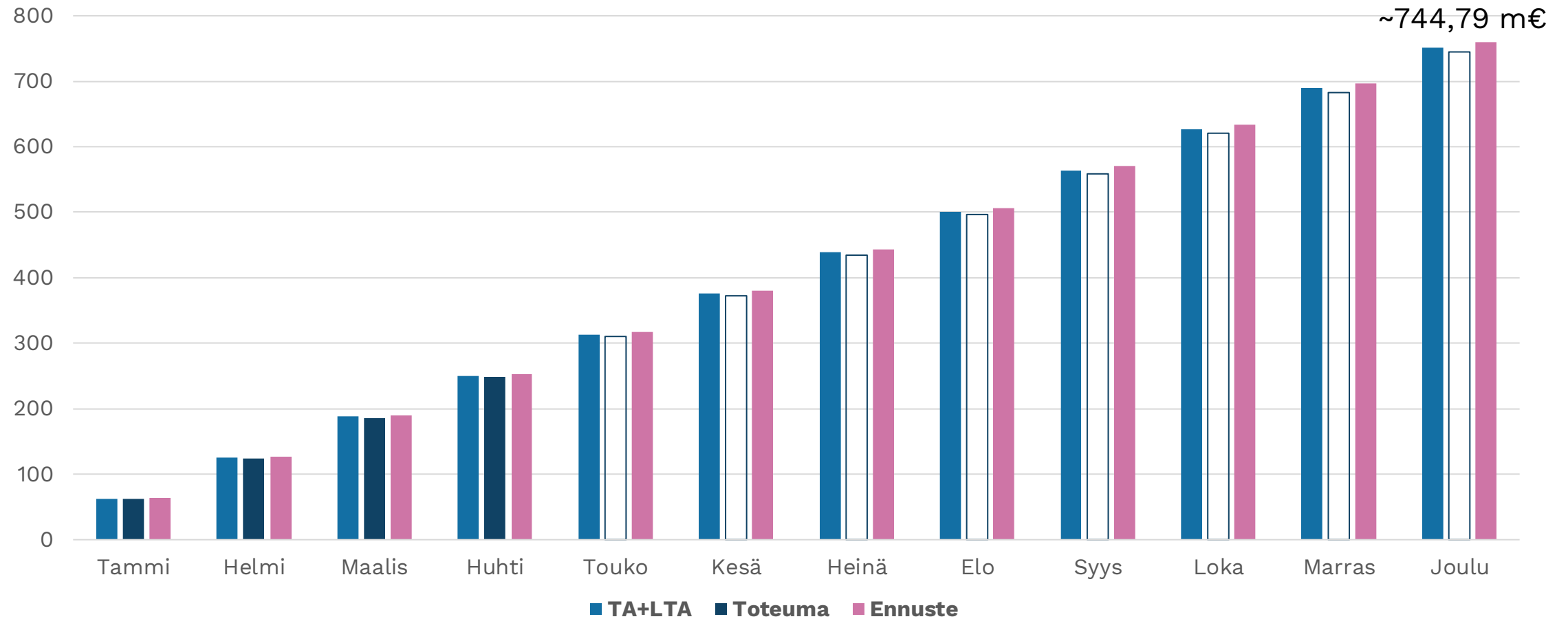
ml. tukipalvelut, pl. sakkomaksut

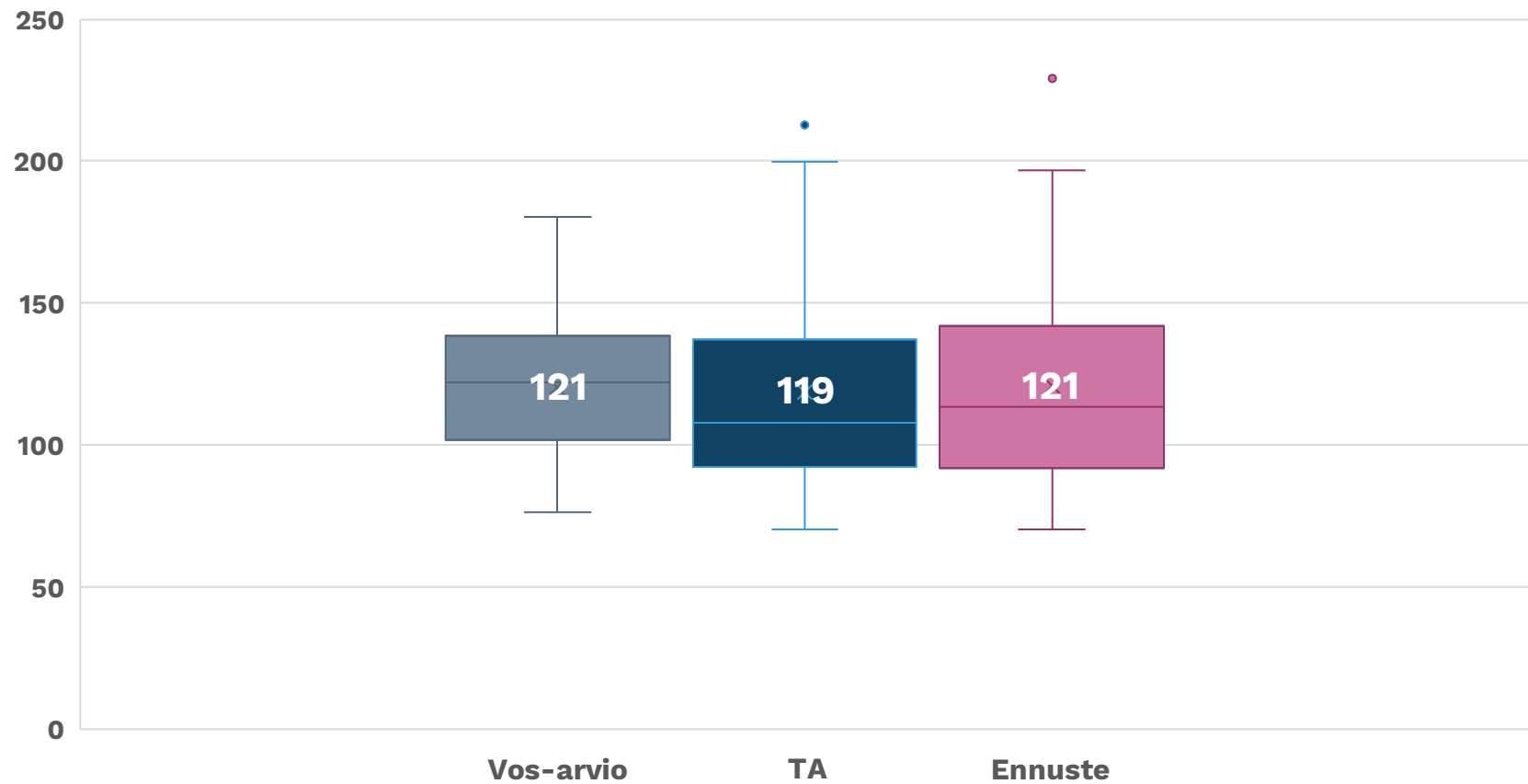
Palvelukulut jaettuna kuukausikohtaisesti

Palvelukulut jaettuna kuukausikohtaisesti

Palvelukulut €/asukas

Huomioitavaa lukujen vertailussa

- Toukokuun kirjanpito vielä laajasti avoinna
- Lisätalousarviota ei ole välttämättä tehty, mutta menoja voitu priorisoida
- Alueiden sisällä eroja raportoinnissa
- Osalla työllisyysalueista esim. kotoutumispalvelut, nuorisopalvelut yhteisessä budjetissa

6 työllisyysalueella ennuste
suurempi kuin TA (+ LTA)

6 työllisyysalueella ennuste
pienempi kuin TA (+ LTA)

Poimintoja Kuntaliiton työllisyysaluekyselystä

Onko vastuukunta sopinut palvelutuotannosta työllisyysalueen muiden kuntien kanssa?

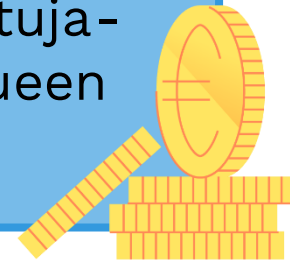

Kotoutumispalveluiden budjetointi

Valtaosalla työllisyysalueista työvoimaviranomainen hoitaa **vain työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityneiden** kotoutuja-asiakkaiden palvelut.

- Osalla alueista sovittu, että työvoimaviranomainen tuottaa **kaikki kotoutumispalvelut**

7 työllisyysalueella työvoiman ulkopuolisten kotoutuja-asiakkaiden palvelut sisällytetty osaksi työllisyysalueen budjettia

Huom. työvoimapalvelunsa itsenäisesti järjestävät kunnat

Kiitos!

Noa Heinonen

+358 9 771 2195, +358 50 571 7285

Noa.Heinonen@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

TALOUSHALLINNON KOULUTUSTARJONTAA 2025

- ❖ Tapahtumat
- ❖ Koulutusohjelmat
- ❖ Webinaarit
- ❖ Verkkokurssit

FCG●

TAPAHTUMAT

Laskentafoorumi 2025

- 9.-10.10; Helsinki + striimaus

KOULUTUSOHJELMAT

Kunta-alan Controller 2025 -koulutusohjelma

- elokuu – marraskuu

Kunta-alan laskentatoimen koulutusohjelma 2025 – 26

- syyskuu 2025 – toukokuu 2026

WEBINAAREJA

- 21.8. Toimeksiantojen varat ja pääomat kirjanpidossa - käsittely, seuranta ja raportointi
- 28.8. Kunnan verotulot ja valtionosuudet
- 9.9. Kunta-alan kirjanpitäjien ajankohtaispäivä
- 30.9. Kestävä kehitys kunnissa: Budjetointi ja tiedolla johtaminen
- 8.-9.10. Konsernitilinpäätöksen laatimisen peruskurssi
- 28.10. Robotiikka ja tekoäly kunnan taloushallinnossa
- 29.-30.10. Kunta-alan arvonlisäverotuksen erityiskysymyksiä

VERKKOKURSSIT

LISÄTIEDOT:

[Digikanava | FCG Koulutus- ja tapahtumapalvelut](#)

- [Kurssipaketti: Kunta-alan tuloverotuksen perusteet](#)
- [Mikrokurssi: Arvionvaraiset erät kunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä](#)

[Talous ja rahoitus-koulutukset | FCG Koulutus- ja tapahtumapalvelut](#)

FCG.

**Seuraava
Taloustorstai
12.6.2025
klo 9.30**

Tervetuloa!

